

Rites Tautskola 20 gadu laikā

Rites Tautskola 20 gadu laikā

Sarakstījuši: Lisa Hazele Nilsena (Lis Hazel Nielsen) un Nils Bendiks Knudsens (Niels Bendix Knudsen)

Lisa un Nils 20 gadus ir strādājuši gan pie Rites tautskolas nodibināšanas Latvijā, gan Dāņu atbalsta grupas valdē.

Grāmata ir izdota ar Folmer Wisti Starptautiskā Sapratnes fonda atbalstu.

Grāmata ir kā jubilejas dāvana Dānijas un Latvijas atbalsta grupu locekļiem par godu 2015.gadā notiekošajiem jubilejas pasākumiem.

Grāmatas pasūtītājs:	Rites tautskolas atbalsta grupa
Izdošanas gads:	2015
Grafiskais salikums:	Ēriks Dams (Erik Dam)
Attēlu apdare:	Ēriks Dams (Erik Dam)
Latviskais tulkojums:	Guna Grīnberga
Metiens:	175 izdevumi dāņu valodā 100 izdevumi latviešu valodā
Iespiests:	NLB Tryk Ølstykke
Vāks:	Māras Daugavietes gleznas "Rites Tautskola" fotogrāfija

© Støttekredsen for Rite Højskole i Danmark og forfatterne Lis Hazel Nielsen og Niels Bendix Knudsen

Grāmatu var iegādāties:
Rite Højskoles Støttekreds
Lille Havelsesvej 86, 3310 Ølsted, DK
nbendix@mail.dk
+4540312345
Bank: 1551 16427640
Cvr 34684480
Cena: 100 Dānijas kronas

ISBN 978 - 87 - 998175 - 1 - 1

Rites Tautskola 20 gadu laikā

Atmiņu grāmata par Rites tautskolu Latvijā
veltīta 20. gadskārtas svinībām
kopš tautskolas pirmsākumiem 1994. gadā līdz 2014. gadam

**Sarakstījuši un apkopojuši:
Lisa Hazele Nilsena un
Nils Bendiks Knudsens**

2015

Viss šajā grāmatā atspoguļotais nav viennozīmīga patiesība,
bet gan informācija, ko mēs atceramies, esam dzirdējuši un
paši esam pieredzējuši.

Saturs

Kāpēc rakstīt grāmatu par Rites tautskolu?	5
Kā viss sākās	6
Pieteikums ES par subsīdijām kursu organizēšanai	19
ES kursu sākums	21
Kursi gadu gaitā	26
Adventes vainagu projekts un adījumu projekts	41
Ūdens	43
Siltums	52
Ēka	56
Dārzs un apkārtnē	61
Druvas un Nereta	65
Transports	68
Skolas pirkšana	70
Rites tautskolas struktūra	71
Kopsapulces un valdes	72
Humānā palīdzība	76
Sveicieni no Latvijas	79
Ziedojumi, projekti un pateicības	85

Kāpēc rakstīt grāmatu par Rites tautskolu?

Tāpēc, ka darbs, kas ieguldīts, radot tautskolu, no nulles līdz tam, kas tā ir tagad, ir bijis aizraujošs, dramatisks, humora pilns, nervus kutinošs, pamācošs un vilinošs, un tas nedrīkst palikt aizmirstības grāmatā. Var teikt, ka šī ir atmiņu, nevis piemiņu grāmata.

Šī grāmata ir arī lieciniece apņēmībai, ko raksturo vienkāršo cilvēku darbs. Šie cilvēki ir katrs no sava Baltijas jūras krasta, kas satiekas un dalās pieredzē, mācās viens no otra, saprot un pārprot viens otru un tādā veidā bagātinās.

Grāmatas izdošanu ir nodrošinājis ziedojums no Starptautiskā Sapratnes fonda, kam mēs jau šeit ievadā gribam pateikties, tāpat kā vēlamies izteikt pateicību par fonda atbalstu jau pašā skolas dibināšanas sākuma fāzē. Šo divdesmit gadu laikā no

– skolā, kas 1994. gadā bija tikai fasāde ar jumtu.

Daudz labu cilvēku ir snieguši brīvprātīgu devumu kopienas veidošanā īsākā vai garākā laika sprīdī.

Paldies viņiem par to! Viņi ir ieguldījuši praktisku darbu, lai skolas ēkas un to apkārtnē būtu par ikdienas baudījumu visiem.

Kopīgs darbs ir daļa no dāņu tautas dvēseles un to mēs centāmies turpināt, kad veidojām skolu. Mēs zinājām, no mūsu lauksaimniecības kooperatīvu kustības vēstures, ka kopīgs darbs ir tas, kas dod vislielāko stimulu iet uz priekšu un attīstīties. Bet latviešu tautas dvēsele bija ievainota, viņu uzticība bija atņemta un viņiem nebija vēlēšanās piedalīties kopīgajā darbā – viņi tajā bija piedalījušies par daudz Komunistiskā režīma laikā, tāpēc sākumā viņi mūs sagaidīja ar neuzticību. 20 gadu laikā mēs esam centušies mazināt

šīs uzskatu atšķirības caur sarunām un sadarbību, kas mums arī ir izdevies.

Un, šķiet, ka mums ir laimējies radīt uzticības saites vienam pret otru, kuras, cerams, vēl vairāk stiprināsies nākotnē.

Daži ir uzturējušies pie mums tautskolā vairākas nedēļas, citi ir ieskrējuši tikai uz tasi kafijas vai palikuši uz pusdienām – lai kāds ir bijis gadījums, skola ir bijusi atvērta visiem, kas dod lielu gandarījumu un ir piepildījis tautskolu ar nepiespiestiem smiekliem un sarunām.

Daudzi ir arī apmeklējuši skolu kā kursu dalībnieki un skolotāji. Un šis faktiskais skolas darbs ir arī atspoguļots grāmatas lapaspusēs un attēlos.

Mūsu kaimiņi ļoti rūpīgi uzmana skolu un, it sevišķi, mēs gribētu izcelt Veltu Auzenbergu, kas ar stingru roku gādā par skolu gan tad, kad tajā notiek kursi, gan tad kad tā ir tukša.

*Lisa Hazele Nilsena un
Nils Bendiks Knudsens*

Kā viss sākās

Pēc Berlīnes mūra krišanas robežas tika atvērtas starp austrumiem un rietumiem. Ar Dānijas Demokrātijas fonda atbalstu daudziem latviešiem bija iespēja apmeklēt dažādas Dānijas tautskolas Dienvidjūtlandē.

1992. gada vasarā Andreass Ablings Petersens (Andreas Aabling Petersen) un Ēriks Dams (Erik Dam) devās apskatīt Latviju. Visvairāk viņi pabija Jēkabpils rajonā un kopš tās reizes Andreass turpināja bieži doties uz Latviju, veidojot ciešākas saites starp dāņiem un latviešiem.

Sadarbībā ar Saukas pagasta padomes priekšsēdētāju Jāni Raščevski, Andreass iegādājās lauku īpašumu un to atjaunoja. Pēc atjaunošanas tajā bija iespējams izmitināt 25 personas. Bēniņos bija divas guļamtelpas ar matračiem uz grīdas – viena dāmām, otra kungiem. Lejā atradās dušas telpa un divas ļoti šauras tualetes.

Attēla ir redzams Osvals un viņa sieva, kas uzrauga "Bincānus", kad Andreasa tur nav. Andreasa draugs Nils Bendiks ir uztaisījis koka izkārtņi, kas ir redzama no ceļa, lai tūristi varētu to atrast.

Latvijā Andreass satika skolotāju Aiju Rutku, kura bija liela tautskolu entuziaste, jo bija redzējusi un pati pabijusi Dānijas tautskolās. Viņai bija izdevies uzsākt tautskolas projektu Latvijā un tādēļ viņa vērsās pēc palīdzības pie Andreasa, jo novada pašvaldības plāni izveidot Latvijā tautskolu pēc Dānijas parauga bija sākuši izplēnēt.

Izrādījās, ka kāds latviešu arhitekts bija apmeklējis Dāniju, lai izpētītu dāņu tautskolu pamatdomu un pēc tam izstrādājis apjomīgu projektu Rītes pamatskolas pārbūvei par tautskolu ar visiem nepieciešamajiem zīmējumiem un plāniem, kas aizņēma veselus septiņus sējumus. Novada pašvaldība bija piešķirusi 150.000

dāņu kronas projekta realizācijai un tika jau iesākti Rites pamatskolas pārbūves un atjaunošanas darbi. Bet, kad ārsienā jau bija uztaisīts liels caurums un lielākā daļa sienu, durvju un grīdu izņemtas, pēkšņi izrādījās, ka naudas vairs nav, un, lai gan strādnieki vēl joprojām strādāja, draudi, ka viss varētu apstāties bija lieli. Tā mums to atstājēja Aija Rutka. Andreass griezās pie Nila Bendiksa Knudsenā, jo viņš Dānijā bija uzbūvējis un izveidojis jauniešu skolu no pašiem sākumiem un viņi bija labi pazīstami no tiem laikiem, kad abi jaunībā mācījās skolotāju seminārā Olerupē (Ollerup). Andreass lūdza Nilam pēc palīdzības uz ko Nils atbildēja, ka vispirms iepazīsies tuvāk ar projektu, pirms teiks "Jā". Tā nu viņš devās uz Riti 1994. gada vasarā, lai apskatītu skolu, kur viņam ierodoties, celtnieku pulks strādāja pie skolas atjaunošanas darbiem un pagalms bija pilns ar būvmateriāliem.

"Tika rakts pagrabs ar lāpstām, konveijers izrakto zemi tālāk nogādāja augšā un tad tā tika aizvesta uz mazā sporta laukuma malu," atceras Nils. Andreass sazinājās ar vairākiem dāņiem, kas bija saistīti ar pedagogiju un skolām, kā arī ar vietējiem iedzīvotājiem Dienvidjūtmē un kādā sapulcē, kas bija veltīta Rodingas Tautskolas (Røding Højskole) 150 gadu jubilejas svinībām, tika apspriesta iecere palīdzēt izveidot tautskolu Latvijā.

Attēls no sapulces, kas norisinājās Tautskolā "Baltijas Jūra" piedaloties aktīvajiem skolu pārstāvjiem.

*No kreisās: Jørgen Naut, Erling Christiansen, Lauge Jepsen, Frederik Jørgensen, Oivind Arnfred (augšējā rinda)
Frede Mortensen, Niels Bendix Knudsen, Andreas Aabling Petersen, Lis Nielsen.*

Vadītāja Aija Rutka pie skolas ēkas, kad caurums sienā jau atkal bija aizmūrēts ciet 1994. gadā.

1994. Gada rudens brīvdienas

Rudens brīvdienās 1994. gadā daļa no iepriekšminētajiem aktīvajiem skolu pārstāvjiem devās uz Andreasa lauku mājām "Bincāni" Latvijā, lai piedalītos Tautskolas dibināšanas sapulcē. Tas notika 1994. gada 15. oktobrī, kad dāņi un latvieši parakstīja tautskolas statūtus. Starp parakstītājiem bija pagastu padomju priekšsēdētāji no četriem apkārtesošajiem pagastiem: Jānis Raševičs no Saukas, Pēteris Subatovičs no Rites, Jānis Dimitrijevs no Viesītes un Valdis Kalniņš no Elksnes, kā arī Jēkabpils novada pašvaldības priekšsēdētājs Jānis Lācis. Pēc sapulces oficiālās daļas, norisinājās svētki un dziedāšana. Nākamajā dienā viesi apmeklēja topošo tautskolu.

Dānijas pārstāvji dibināšanas kopsapulces laikā "Bincānos" Latvijā 1994. gada 15. oktobrī. Bilde tika uzņemta tieši pirms visi bija gatavi fotografēties.

Uz to brīdi, visi būvniecības materiāli jau bija pazuduši un skola stāvēja tukša un līdzinājās drupām ar lieliem caurumiem sienās, kas

bija aiztaisīti tikai ar koka dēļiem. Grīdas un durvis arī bija pazudušas un zāles grīdā bija liela bedre, kas bija izrakts pagraba izveidei. Ēka

bija pamesta un nelietojama. Līdz pat šai dienai neviens nezina, kur bija palikuši skolas pārbūvei domātie būvniecības materiāli un Dānijas pārstāvji pat diskutēja, vai tas vispār atmaksātos skolā ieguldīt darbu un līdzekļus? Secinājums tomēr bija, ka jā, un jau pēc piecām dienām tika sperti pirmie soļi.

Lisai Nilsenai izdevās ar šarmu noburt un tādā veidā pierunāt pagasta padomes priekšsēdētāju Pēteri Subatoviču ielikt durvis vienai no skolas telpām pirmajā stāvā, kurai vēl bija saglabājusies grīda. Viņš gan īsti nesaņēma pratu, kā pēc mums tas bija vajadzīgs, bet tomēr padevās, kad Lisa uzstāja, ka tādā gadījumā mēs varētu teikt, ka mums tautskolas telpās ir savs kabinets un mums būs uz kā uzlikt durvju plāksnīti. Augšējā attēla kreisajā pusē var redzēt to strādnieku, kurš ielika durvis. Viņam

blakus stāv Lisa Nilsena un priekšā Aija Rutka, bet pa labi pagasta padomes priekšsēdētājs Pēteris Subatovičs, kas pasniedz atslēgas. Durvis tika nokrāsotas zaļas un tām

pat bija divas slēdzenes drošības dēļ. Šīs durvis ar abām slēdzenēm ir saglabājušās līdz pat šodienai, tikai tagad tās ir pārkrāsotas pelēkas.

Pie pagasta padomes priekšsēdētāja parakstot līgumu par skolas ēkas nonākšanu tautskolas rīcībā.

Tajā pašā laikā Dānijā, Dienvidjūtlandes zemniekiem bija radusies vajadzība pēc papildus darbaspēka to saimniecībās un viņi vēlējās, lai Latvijas jaunieši viņiem palīdzētu.

cības skolā, kas bija pietiekami liela un atradās netālu. Jēkabpilī Ilona Safonova no Dānijas-Baltijas biroja meklēja jauniešus, kuri vēlētos braukt uz Dāniju.

Ilona Safonova, Knuts-Ēriks Terkelsens (Knud-Erik Therkelsen), Dainis Ličis un Pēteris Damgords (Peter Damgård) Dānijas-Baltijas birojā.

Ar Demokrātijas fonda atbalstu, tautskola "Baltijas Jūra" ar vadītāju Knutu-Ēriku Terkelsenu priekšgalā organizēja kursus jaunajiem latviešiem, kuri bija nolēmuši doties uz Dāniju mācīties lauksaimniecību un pēc tam vēlējās iet praksē. Viņiem tika mācīta dāņu valoda un kultūra, pirms tie devās uz Dānijas zemnieku saimniecībām.

Sākumā bija plānots, ka sagatavošanas kursi pirms brauciena uz Dāniju notiks Rītes tautskolā un ka tās vadītāja Aija Rutka tos organizēs. Bet tā kā tautskolas ēka nebija piemērota ne dzīvošanai, ne mācībām, kursi notika Saukas Lauksaimnie-

Saukas Lauksaimniecības skola.

Sagatavošanas kursi latviešu jauniešiem, kam bija jānodas uz Dāniju 1995. gadā.

1995. gada janvārī notika pirmie kursi latviešu jauniešu grupai, kas bija nolēmuši doties uz Dāniju lauksaimniecības praksē. Nilam Bendiksam Knudsenam un Lisai Nilsenai bija uzdevums dalībniekiem mācīt dāņu valodu un kultūru.

Starpbrīžos tika spēlētas spēles Sauskas Lauksaimniecības skolā.

Mācību stunda dāņu kultūrā.

Kopsapulce Viesītē 1995. gadā

Kristus debesbraukšanas svētku brīvdienās 1995. gadā jauna dāņu grupa lidoja uz

Rīgu, lai piedalītos tautskolas pirmajā, īstajā kopsapulcē, kas notika Viesītes pilsē-

tā, lielajā pagasta padomes ēkā pilsētas centrā.

Nils Bendiks sagaidīja dāņu viesus lidostā ar ziediem.

Viena daļa viesu dzīvoja "Bincānos", bet pārējie tika izmitināti viesģimenēs, kas viņiem bija neaizmirstama pieredze.

Pirmā valde tika ievēlēta Viesītes Domes ēkā. Rike Helmsa (Rikke Helms), Dānijas Kultūras Institūta vadītāja, arī tika ievēlēta valdē.

Kopsapulces dalībnieki.

*Viesi tika ielūgti uz pusdienām
vietējā Druvas skolā, kur skolēni
bija sagatavojuši priekšnesumu.*

Pusdienas Viesītes Lauksaimniecības skolā. Dora Bentsena (Dora Bentsen) un Knuts-Ēriks Terkelsens kopā ar Ingrīdu Sokolovu (vidū), kura trīsdesmitajos gados vadīja tautskolu Latvijā.

Pirmie vasaras kursi un citas aktivitātes 1995. gadā.

1995. gada vasarā notika pirmie vasaras kursi Andresa Ablinga lauku mājā "Bincāni", kurus organizēja Aija Rutka, piepalīdzot Nilam Bendiksam Knudsenam. Audzēkņi bija neliela dāņu grupa un četras latviešu meitenes.

Kursos tika taisītas dzintara rotaslietas, spēlēts teātris un pītas rokassprādzes no lina, kā arī apmeklēta Rites tautskola.

Tajā pašā laikā Andresa mājā "Bincāni" dzīvoja citi dāņi no Dienvidjūtlandes, kuri vēlējās iepazīties ar iespējām un sadarboties uzņēmējdarbības jomā ar Jēkabpils novada iedzīvotājiem.

Tiek labots motorzāģis no Zviedrijas.

Tiek spēlēts teātris un priekšplānā redzama Ofēlija.

Vasaras kursu laikā izgatavoto dzintara rotaslietu izstāde.

1995. gada rudens brīvdienās Nils Bendiks Knudsens organizēja ceļojumu uz Latviju Kreiso Radikāļu partijai, kas pārstāvēja Rietumšelandes salas reģionu. Attēlā redzami ceļojuma dalībnieki Saukas Lauksaimniecības skolas fotomuzejā.

Tajā pašā laikā Nilam Bendiksam izdevās noorganizēt, ka kontainers ar labām durvīm un citiem materiāliem, kas noderētu tautskolai un kurus ieguva no likvidēta pensionāta Tornvedas pagastā (Tornved Kommune) tika atsūtīts uz Latviju. Līdzī atbrauca arī grupiņa ar jauniešiem un dažiem skolotājiem no tā paša pagasta, lai palīdzētu Rites tautskolā ielikt grīdas un durvis. Jaunieši dzīvoja Saukas Lauksaimniecības skolā, kur sanitā-

rās ērtības un gultas vietas nebija vislabākajā stāvoklī, ko vēl papildināja liels aukstums. Vietējā veikalā nebija arī iespējams nopirkt ne koka kolu, ne saldumus, ar ko sevi mierināt, tā kā dāņu jauniešiem tā bija grūta pieredze. Arī grīdas dēļi, kas bija jāsit kopā bija daudz biezāki kā Dānijā un tie nebija arī vienādi, tāpēc grīdu likšana izrādījās vēl viens liels izaicinājums. Diemžēl, dāņu jauniešu uzturēšanās Latvijā beidzās ar dumpi no

jauniešu puses, sūdzoties par grūtajiem apstākļiem, par ko viens no dumpja organizatoriem saņēma pļauku no sava dāņu skolotāja, kas beidzās ar to, ka iepļaukātais jaunietis kopā ar savu biedru pameta skolu un aizbrauca uz Rīgu, no kurienes aizlidoja atpakaļ uz Dāniju. Vēlāk mājās esot jaunieši sūdzējās par notikušo savā pagastā un skolotājs, kas bija iedevis pļauku tika atlaists.

Kopsapulce Saukā 1996. gadā.

Kristus debesbraukšanas dienā 1996. gadā no jauna tiek rīkota kopsapulce, tomēr šajā reizē tā notiek pie pagasta padomes priekšsēdētāja Jāņa Raskēviča, Saukā. Atkal ieradās daudz dāņu, kas tika izmitināti "Bincānos" un izbaudīja īstu kultūras nama balli, kur tika kārtīgi dejots. Dāņi apbrīvoja latviešu tautas dejas, jo visi – gan tievie, gan resnie dejoja fantastiski. Šo prasmi viņi ir apguvuši skolā speciālās nodarbībās. Tāpat dāņu viesi apbrīvoja latviešu dziedāšanas prasmes, un it īpaši spēju dziesmu tekstus atcerēties no galvas.

Saukas autobuss, kas viesus vadāja apkārt.

Dāņu viesi autobusā

Vasaras kursi pirmo reizi Rites Tatustkolā 1996. gadā

Ievērojiet mazo koka plāksnīti, kas karājas uz sienas pa labi no loga - tā ir no Vallekildes Tautskolas (Vallekilde Højskole) Dānijā. Teksts uz plāksnītes ir šāds: "Dieņai un darbiem ir laba atskaņa".

Nils Bendiks un Aija Rutka nolēma rīkot vasaras kursus pašā skolā 1996. gadā. Tur bija jau ieliktas grīdas un durvis un dažas telpas pat izkrāsotas – jau bija iespējams lietot grīdu gulēšanai uz matračiem. Viena dāņu grupa no Dienvidjūtlāndes un viena latviešu grupa brīvprātīgi

piedalījās sagatavošanas darbos vienu nedēļu. Kādu svētdienu ieradās vesela brigāde ar vietējiem iedzīvotājiem, kurus Aija Rutka bija

sameklējusi. Tika strādāts ļoti smagi, ņemot vērā, ka mums bija ļoti maz darbarīku un bija arī grūti sagādāt krāsas, slotas, grā-

bekļus un lāpstas, tāpēc viss tika darīts ar rokām un zeme tika nesta toveros un baļļās. Tomēr diena noslēdzās labi ar kopīgu maltīti visiem.

Pieteikums ES par subsīdijām kursu organizēšanai

1996. gada pavasarī valde ieguldīja daudz laika, lai sagatavotu pieteikumu Eiropas Savienībai lūdzot līdzekļus. Problēma bija tāda, ka nevarēja dabūt naudu skolas atjaunošanai, kas bija visnepieciešamākais tajā brīdī, bet varēja pieteikties uz līdzekļiem kursu organizēšanai tautskolā, ko mēs arī darījām. 1996. gada vasaras laikā sāka izskanēt baumas, ka tautskola, kā viena no retajiem visu citu starpā, kas bija pieteikušies, ir dabūjusi ES līdzekļus kursu organizēšanai. Drīz baumas arī apstiprinājās.

Pieteikumā bija minēts, ka Lisai Nilsenai ir jāsadarbojas ar Aiju Rutku kursu uzsākšanas procesā. Tā nu mūsu starpā "ienāca" nauda un tas izraisīja grūtības. Tā kā Bredebros pašvaldība nevarēja aizdot naudu projekta uzsākšanai, mums sākumā nācās privāti finansēt projektu. Kad projekts beigtos, mēs saņemtu savu ieguldīto naudu atpakaļ, ja visas prasības

būtu ievērotas.

Viena no problēmām bija tāda, ka Lisa pēc pieteikuma saņemtu vidējo Dānijas skolotāja algu, atņemot 25 % nost, kas bija jāziedo projektam kā pašfinansējums, bet latviešu puse saņemtu vidējo algu pēc Latvijas tarifa.

Oktobrī notika sapulce un tajā Ilona Stefanova no biroja Dānijas – Baltijas Sadarbība kopā ar Aiju Rutku iepazīstināja ar kursu plānu. Dāņu puse nāca klajā ar dažām piezīmēm un iebildumiem un uzskatīja, ka kursu plāns bija jātaisa abām pusēm kopā. Bet beigās viss notika tā, kā latviešu puse vēlējas un visi četri pagastu padomju priekšsēdētāji dabūja labumu arī katrs savam pagastam, kas tajos laikos bija vienīgais, par ko cilvēki pēc Padomju laiku ietekmes domāja un kas dāņiem bija nesaprotami. Kursi tika sadalīti un notika starp četriem iesaistītajiem pagastiem. Piemēram, datorkursi tika rīkoti kādā tuvējā skolā, it

kā visiem, bet tajos lielākoties piedalījās tikai pagasta darbinieki. Lisa ierosināja, ka varētu iepirkt datorus tautskolai, lai kursi varētu notikt pašā tautskolā un tajos varētu piedalīties visi gribētāji, bet tas tika noraidīts, kā vēlāk Lisa saprata, lai katrs pagasts netraucēti varētu sūtīt uz kursiem savus cilvēkus.

Lisai Nilsenai tika piedāvāts dzīvoklis 40 kilometru attālumā no tautskolas Viesītes pilsētā. Bet Lisa vēlējas apmeklēt tautskolu katru dienu, tāpēc pagasta padomes priekšsēdētājs viņai atrada mazu dzīvokli tuvākajā pilsētiņā Druvās, kas atradās 3 km no skolas.

Tas sanikvoja Aiju Rutku, par ko Lisa ļoti brīnījās, un nevarēja saprast, vai tas tāpēc, ka latvieši nav pieraduši, ka vadošie darbinieki paši velk mugurā darba drēbes vai tāpēc, ka Lisas biežā klātbūtne aizkavētu kāda personīgo interešu īstenošanu.

Zilais mikroautobuss bija dāvinājums no tautskolas "Baltijas jūra" audzēkņu biedrības.

Tajā pašā periodā kāda grupa ar latviešu jauniešiem, kam bija jābrauc uz Dāniju uzturējās tautskolā, kur tos apmācīja Lars Kristians Lassen (Lars Christian Lassen), kas arī dzīvoja tautskolā. Viņš tika apvainots par nepiedienīgu uzvedību, kas bija kā atriebība par to, ka viņš bija lūdzis jauniešiem uzvesties klusāk nakts laikā. Lisa savukārt pastāstīja, ka tajā pašā jauniešu grupā bija kāds jauniešs, kas dižojās ar savu revolveri un lepni to visiem izrādīja. Tas viss likās tik sirreālistiski un dāņu puses noskaņojums bija izmaiņīgs.

Tautskolas "Baltijas Jūra"

Eiropas Savienības projekta pieteikumā bija rakstīts, ka mēs organizēsim: remontdarbu kursus vietējiem iedzīvotājiem, kuru laikā mācību nolūkā tie arī veiktu remontdarbus tautskolā. Tāpat mēs apņēmāmies rīkot zāģēšanas, angļu valodas, šūšanas, kulinārijas, informātikas un pedagogijas apmācības, kā arī kursus sociālajiem darbiniekiem, sagatavošanas kursus jauniešiem latviešiem, kas vēlas doties uz Dāniju,

(Højskolen Østersøen) audzēkņu biedrība bija uzdāvinājusi lietotu mikroautobusu, kuram drīz vien saplīsa motors. Tad nu dāņu puse darīja visu, lai atrastu sponsorus jauna motora iegādei un pat noorganizēja, ka mehāniķis no Vācijas atbrauktu to ielikt. Motors tika atsūtīts vispirms, bet kad ieradās mehāniķis, izrādījās, ka jaunais motors jau bija ielikts, lai gan visi zināja, ka mehāniķis ir ceļā, lai šo darbu veiktu profesionāli. Vai tas nozīmēja ka atsūtītais jaunais motors tika ātri pārdots, nauda kādam nokļuvusi kabatā un veco šis kāds meistarīgi bija salabojis, lai

neatklātos patiesība, vai tam bija citi iemesli, to tā arī neviens neuzzināja. Mikroautobuss bija iemesls arī citam problēmām, jo vadītājam Aijai Rutkai tas bija vajadzīgs, lai vadātu miltus un maizi, pēc tam kad viņa bija uztaisījusi maizes ceptuvi savu vecāku sētā, kas atradās pretī tautskolas ēkai. Bez šīs nodarbes viņa bija arī angļu valodas skolotāja vietējā Neretas Jāņa Jaunsudrabiņa vidusskolā, kā arī Rites tautskolas vadītāja, par ko viņa saņēma algu no Nila Bendiksa katru mēnesi – Aija bija ļoti aizņemts cilvēks. Tika noturētas daudzās, garas valdes sēdes, jo tajās tika pārrunātas augošās domstarpības starp vadītāju Aiju Rutku un Lisu Nilsenu, kuras arī neizpalika kādā Eiropas Savienības seminārā Polijā.

Valdes sēde kopā ar pārstāvojiem no ES biroja.

demokrātijas kursus un tikšanās, diskusijas un sapulces sakarā ar 1997. gada pašvaldību vēlēšanām. Bez tam notika arī kursi ar nosaukumu "Kādā virzienā mēs dodamies ar Latviju". Ka jau iepriekš tika minēts, ne visi kursi notika tautskolā, jo pašvaldības vēlēšanās gūt sev vairāk labuma tos organizējot savās telpās, tāpēc Lisa, lai tautskola nestāvētu bezdarbībā, rīkoja pati savus nelielus kursus visu cauru

1997. gadu. Bez tam skolu apmeklēja vairāki dāņu pārniedzēji, kas arī noturēja dažādus kursus vasaras laikā. Kad gads bija pagājis, Aija Rutka pārtrauca savu darbošanos kā vadītāja un Ilga Goģe pārņēma viņas amatu. Viņa bija vadītāja pāris gadus, bet tad tika izņemts, ka Nils Bendiks Knudsens būs vadītājs un šos pienākumus viņš pilda vēl šodien.

ES kursu sākums

ES kursi 1997. gadā

1997. gada janvārī bija plānots, kā jau minēts iepriekš, ka Lisa strādās kopā ar Aiju Rutku tautskolā, kur nodarbosies ar kursu organizēšanu un plānošanu. Bet Aijai nebija laika ierasties tautskolā katru dienu, tāpēc viņa sūtīja Veltu, savu paziņu, kam bija jāatstāsta Aijai par skolā notiekošo viņas prombūtnē. Šajā laikā skolā jau bija izremontēta viena klases telpa, kas bija iekārtota ar attiecīgajām mēbelēm un krāsni un mazu virtuvīti ar plīti, un abas telpas varēja piekurināt ar malku. Kad Lisa satikās ar Veltu, Velta bija nikna, ka skolā nebija malkas, tāpēc viņa aizgāja pati uz savām mājām un atstiepa uz muguras maisu ar malku. Tā sākās Lisas un Veltas draudzība. Lisa bija arī uzrunājusi Ingu

Isodu un nolīgusi viņu par savu tulku. Inga bija mācījusies dāņu valodu pie Lisas un tad pabijusi Dānijā lauksaimniecības praksē un atgriezusies Latvijā ar vēl labākām dāņu valodas zināšanām. Inga mīlēja puķes un vēlējās apmācīt citas sievietes sauso ziedu kompozīciju veidošanā. Tā nu mēs savācām sausus ziedus sniega pārklātajās pļavās, nopirkām

vēl citus rotājumus un līmes pistoli un piespraudām sludinājumu pie vietējā veikala ar cerību, ka atsauksies kāds ar vēlmi piedalīties. Daži par laimi atradās un tā nu piecas sievietes kopā ar mums veidoja sauso ziedu kompozīcijas. Inga un Lisa turpināja nākt uz skolu katru dienu un šad tad rīkot nelielus kursīņus.

Sievieti, kas labajā pusē stāv ar augsti paceltu ziedu pušķi, sauc Ausma Lāce, kas ir uzticīgi atbalstījusi skolu visus 20 gadus. Starp daudziem labiem darbiem viņa ir arī sastādījusi skolai pašai savu dziesmu grāmatu par ES līdzekļiem. Vidū redzama Aija Rutka, aiz viņas Velta, un labajā pusē no apakšas Lisa un aiz viņas Inga, kurai blakus savukārt redzama Ilga Goģe.

80 gadīgais kaimiņš ir atnācis ciemos un tiek uzciens ar karstu zupu.

Laika gaitā pie mums uz skolu nāca aizvien vairāk sieviešu. Pusdienlaikā mēs mēdzām iestiprināties ar siltu zupu vai pankūkām, lai sasildītos. Apakšējā attēlā redzamās četras sievietes ir Brigita, Janīna, Klāra un Veldze un viņas vēl joprojām apmeklē skolu līdz pat šobaltdienai 2015. gadam. Koļa, kas redzams pie galda gala 1997. gadā tika pieņemts darbā ka saimnieks.

Inga māca potēt zarus.

Lieldienu laikā mēs rīkojām svinības tautskolā, jo Latvijā Lieldienas ir īpaši svētki. Aija Rutka bija uzaicinājusi vietējo televīziju un tika dejots un dziedāts uz nebēdu. Tika arī sarīkoti angļu valodas kursi, kuros Aija Rutka mācīja šo valodu vietējām Druvas sievietēm.

Pavasārī Austra un Velta stāda kartupeļus tautskolas dārzā.

Bija pienākusi vasara un dāņu skolotāji atbrauca, lai mūs apciemotu un pasniegtu kursus.

HanneDibmose (Hanne Dybmose), kas vadīja kursu zīda apgleznošanā, bija atbraukusi uz skolu kopā ar savu vīru. Viņiem arī izdevās piedzīvot īstu Latvijas Jāņu vakaru un viņi abi bija tik ļoti saviļņoti par Latviju, ka kopš tā laika pavadīja skolā daudzas vasaras.

(No labās) Hanne Dibmose, viņas vīrs Torkilds Vests Hansens un Nils Bendiks.

Jāņu vakarā tika dzerta vodka, dejots līdz rītam un vēl vairākas dienas pēc Jāņiem. Attēlā redzami kaimiņi un vietējie iedzīvotāji pie galda un Valdis spēlējot akordeonu.

Zīda apgleznošanas kursi

1997. gada vasaras zīda apgleznošanas kursi.

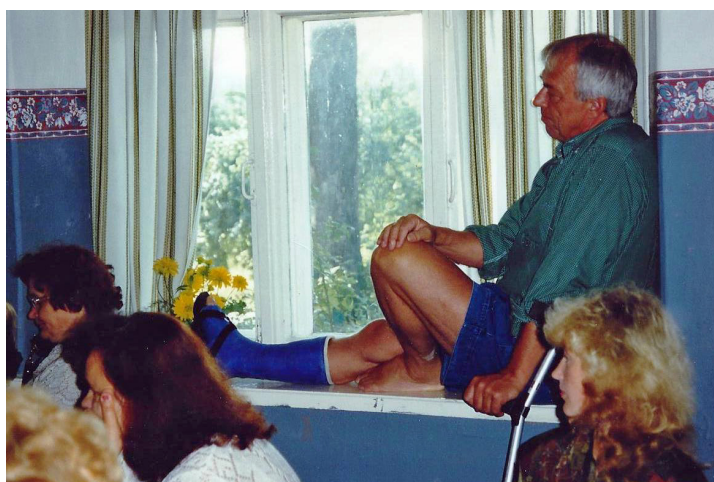
Kursu rezultāti tika izstādīti tautskolas augļu dārzā.

Birgita Mūlere Kristensena (Birgit Møller - Kristensen) no Dānijas, vadīja rokdarbu kursus vietējajām sievietēm. Vēlāk viņa atgriezās un turpināja vadīt dažādus kursus gadu gaitā. Attēlā redzami šūšanas kursi 1997. gadā un cepuru kursi 1998. gadā.

Sociālo zinību kursi ar skolotājiem Lasi Ratnovu (Lasse Rathnov) un Birgītu Vestu (Birgitte West). Lai gan Lase bija salauzis kāju, tas viņu neatturēja doties uz Latoiju un vadīt kursus.

Torvalds un Frode atbrauca uz skolu, lai veiktu dažus remontdarbus un viens no tiem bija mazā, apaļā koka vāciņa izgatavošana, kas atrodas jumta korē, lai atvairītu baložus. Uz tā ir iegravēts 1997.

Kursi gadu gaitā

ACC asociācija

Turpmākajos gados tika rīkoti daudzi un dažādi kursi, kuri tika piemēroti tām vajadzībām, kas uz doto brīdi bija Latvijā.

Džons Petersens (John Petersen) no Tautskolas "Baltijas Jūra" bija nodibinājis organizāciju ACC (Association for Community Collage – Kopienas Koledžu asociācija), kas ir sava veida tautskola internetā. Caur šo organizāciju ar Džona gādību, mūs apciemoja daudzi jaunieši no visas Eiropas un saistībā ar to, pie mums tika organizēti minoritāšu kursi kā arī praktiskais darbs.

ACC dalībnieki sēž aplī mūsu klases telpā.

Sandra skrāpē no grieztiem veco krāsu un pēc tam tos pārkrāso.

Jaunieši ceļā uz ezeru, lai nopeldētos.

Latviete Linda Jēkabsons, kas pārstāvēja ACC (attēlā pa labi ar dzeltenu krekliņu) ir organizējusi vairākus kursus pie mums un izpalīdzējusi ar dažādām praktiskām lietām.

Dāņu valodas kursi tautskolā

Lars Lassen (Lars Lassen) spēlēja dziesmas kādai latviešu grupai, kas apgūst dāņu valodu un kam vēlāk jā dodas uz Snoghojas tautskolu (Snoghøj Højskole) Dānijā.

Starpbrīži.

Skolotāja Nete Tomsena (priekšā, raibajā blūzē) ietur maltīti kopā ar saviem skolniekiem, kuriem viņa māca dāņu valodu.

Šajā attēlā redzams, ka esam dabūjuši skolā datorus. Raimonds Kirilovs (otrais no kreisās puses zaļajā kreklā) ir eksperts.

Remontdarbu kursi

Knuds un Frode organizēja remontdarbu kursus tautskolā ar attēla redzamajām Birutu, Ļubu un Larisu kā studentēm.

Pinumu kursi

Divi dāņu pasniedzēji bija atbraukuši, lai mācītu izgatavot pinumus

*Uzpītie grozi tiek
parādīti citiem.*

*Nils Henriksens bija noorgani-
zējis kādas dāņu invalīdu grupas
apciemojumu, kas atbrauca uz
Rites tautskolu. Futbolu arī var
spēlēt ar koka kāju.*

Kursi bērniem, kurus mēs joprojām turpinām rīkot

Mēs bijām atklājuši, ka ir
liela vajadzība rīkot kursus
arī bērniem, jo Latvijā sko-
las brīvdienas bērniem ilgst
veselus trīs mēnešus.

*Peldēšanās mūsu mazajā dīķītī laikā, kad notika vieni no pirmajiem
bērnu kursiem. Skolotāji Olga Šeškovska un Lidija Ozoliņa.*

Divas uzņēmīgas meitenes Inese un Sandra no ACC organizēja kursus bērniem vairāku vasaru garumā. Attēlā redzami vieni no bērnu kursu noslēguma svētkiem.

Ilga Goģe, kas kļuva par vadītāju pēc Aijas Rutkas, kopā ar dažiem bērnu kursu dalībniekiem.

Meiteņu guļamistabā. Zēnu guļamistabā.

Animācijas kursi

Lolita Šteinberga vairākus gadus tautskolā rīkoja animācijas kursus bērniem, kurus atbalstīja Dānijas Kultūras Institūts un bērnu vecāki, kuri maksāja par maltītēm. Bērni un skolotāji dzīvoja vienu nedēļu skolā un kursus vadīja Natālija Grīnvalde un Lidija Ozoliņa.

Lolita Šteinberga fotogrāfē.

Jespers un Ose Lundbū (Jesper, Aase Lundbye), bija divi dāņi, kuri bija iegādājušies vasaras māju tautskolas tuvumā. Vēlāk arī izrādījās, ka viņi labprāt vēlētos atbalstīt un piedalīties tautskolas dzīvē dažādos veidos. Ose kļuva par skolas valdes locekli Latvijā un piedāvāja vairākus gadus pēc kārtas organizēt bērniem orientēšanās skrējienus ar uzdevumiem vasaras kursu laikā.

Jespers (apakšā) taisa fizikas eksperimentu un Ose (augšā) kopā ar bērniem pēta augus.

Teātra kursi

Divus gadus pēc kārtas mums bija tas gods uzņemt kādu jaunu cilvēku no Vidovres Jaunatnes Teātra (Hvidovre Ungdomsteater) Pēteri Tibo (Peter Thybo). Viņš ar bērniem spēlēja teātri un sarunājās ar viņiem angļu valodā, kam bija lieli panākumi. Noslēguma izrādi viņš vēlējās spēlēt uz skatuves,

"Pelnušķīte" jaunā versijā.

kas būtu uz ūdens. Šī iecere tika izpildīta .

Natālija Grīnvalde un Maija Daugaviete bija sarīkojušas lelļu teātra kursus. Šeit tiek parādīti rezultāti bērnu vecākiem 2014. gadā.

Gleznošanas kursi

Gleznošanas kursi ar Māru Daugavieti un viņas meitu Maiju Daugavieti kā skolotājām.

Kokapstrādes kursi

Tās parasti bija sievietes, kas nāca uz tautskolas kursiem. Tādēļ mēs vēlējamies sarīkot kursus, kas piesaistītu

tieši vīriešus un uzaicinājām Jani Kopiski no Vācijas vadīt kokapstrādes kursus. Lai gan dalībnieku nebija daudz,

tomēr kursiem bija panākumi un mēs tos atkārtojām pēc diviem gadiem.

No Lidijas mēs dabūjām lielu ozola bluķi. Janis, Nils un Torbens skatās uz to un domā, par ko tas varētu pārtapt? Tas pārtapa par sikspārni.

Linards griež liepā, kas ir mīksts koks.

Rokdarbu kursi sievietēm, kurus rīkojam katru gadu

Idejai, rīkot kursus sievietēm ar radošu saturu, ir bijuši panākumi. Šie kursi vienmēr ir ļoti apmeklēti un pasniedzēji bijuši gan dāņi, gan latvieši vai arī visbiežāk abi kopā. Sākumā visiem tas bija aizraujoši iepazīties ar neredzētajiem materiāliem, ko mēs vedām sev līdzīti no Dānijas, bet tagad visu to pašu var arī dabūt Latvijā un mēs smeļamies daudz iedvesmas no internetā atrodamajiem piemēriem. Bet neskatoties uz to, latvieši un dāņi izbūda kopā būšanu un aktivitātes dažādajās darbnīcās un vienmēr mums pietiek dalībnieku.

Senāk kursi bija par brīvu, bet tagad, lai piedalītos ir jāsamaksā neliela dalības maksa. Turpmākajos attēlos ir redzama maza izlase no visām aktivitātēm, kas mainās gadu no gada, jo mēs cenšamies, lai katru gadu būtu pa kādam jaunumam.

Attēlā redzami vieni no pašiem pirmajiem kursiem. Veldze šuj lupatu segu. Rigmora Gammelgorda (Rigmor Gammelgård) bija pasniedzēja.

Kursi, kuros latvieši rādīja dāņiem, kā tiek kults svaigs sviests un kuru laikā mums bija iespēja nobaudīt tradicionālo latviešu ēdienu.

Jute Lemke (Jytte Lemcke) ada cepures ar kursu dalībniecēm.

Tiek taisītas filca pērles.

Dāniete Karīna Mūlere (Karin Møller) kopā ar kursu dalībniecēm ir radījusi skaistas gleznas skolas zālei.

Pasniedzējiem tiek pateikts paldies ar ziedu klēpi.

Nata ir radījusi kleitu un gatavais rezultāts tiek apbrīnots.

Mozaiķu taisot.

Pērļošana dažādos variantos, vienmēr aizraujoša un ar to viegli nodarboties starp citām aktivitātēm.

Kafijas pauze ar mājās ceptiem saldu-miņiem.

Agita auž šalli, kas piestiprināta uz lielas preskartona loksnes.

Hanne ar tamborētu vistiņu pēc Maijas Daugavietes idejas.

*Sandra mūs māca
izgatavot
cepures no kļavu
lapām.*

*Tiek adīts ar
pērlēm,
Skolotāja ir Lisbe-
te Andersena.*

*Mēs vingrojam,
lai atslābinātu
muskulus.*

*Kad kursi ir bei-
gušies,
tiek rīkota izstāde
ar gatavajiem
rezultātiem.
Skolotāji saņem
ziedus
un kopā tiek ietu-
rēta maltīte.*

Skola saņem tūju kā dāvanu kursu noslēgumā 2010. gadā.

Latviešu sievietes mūs bija uzaicinājušas uz ezermalu, lai nosvinētu kursu noslēgumu un mēs kopā baudījām šašliku.

Kursu, kas bija domāti tikai sievietēm, noslēgums!

Adventes vainagu projekts un adījumu projekts

Ir divi projekti, kas izceļas citu vidū. Viens ir mūsu adventes vainagu projekts un otrs ir adījumu projekts. Nils un Lisa bija daudz domājuši, kā palīdzēt Rites apvidus iedzīvotājiem. Viena lieta bija kursi, bet tas, kas tiešām bija visnepieciešamākais, bija jaunu darbavietu radīšana. Vai viņi varēja palīdzēt uzsākt kādu nodarbošanos, kas arī būtu peļņas avots vietējiem iedzīvotājiem? Lisa bija ievērojusi, ka apvidus sievietēm ir stipras

rokas, tāpēc viņai radās doma par adventes vainagu pīšanu. Tika atrasts kāds dānis no Jitlandes salas, kas nodarbojās ar "Nobilis" zaru pārdošanu. Viņš pasūtīja ar rokām pītus adventes vainagus Latvijā, lai pēc tam tos pārdotu Vācijā. Šis cilvēks jau iepriekš bija pasūtījis šo darbu vairākām latviešu meitenēm, kas dzīvoja Dānijā. Tā nu viena no šīm meitenēm tika ielūgta uz tautskolu, lai apmācītu vietējās sievietes pīt adventes vaina-

gus un darbs varēja sākties. Vispirms bija jāuzpin salmu vainagi, lai pēc tam tos pārklātu ar eglu zariem.

Latvijā neaug Nobilis egles. Mēs mēģinājām dažas iestādīt, bet tas neizdevās, jo Latvijā pavasari ir pārāk auksti.

Anna pinot salmu vainagu.

Vainagi bija jāpakar kaut kur augstu, lai nezaudētu savu formu un lai peles tos nesagrautu.

Oktobra mēnesī, ieradās smagā mašīna ar eglu zariem no Dānijas un mēs ķērāmies pie darba, jo vainagiem bija jābūt gataviem un jau nosūtītiem uz Dāniju līdz 1. decembrim. Tas mums izdevās un pasūtītājs bija apmierināts.

Mēs ar to nodarbojāmies divus gadus pēc kārtas un tad mēs to pārtraucām. Lielākā problēma bija dabūt vainagus cauri muitai. Tajā laikā Latvija vēl nebija daļa no Eiropas Savienības, tas notika tikai 2004. gadā. Tas mūs ietekmēja radot daudz problēmu ar papīriem un lielo gaidīšanu muitā. Bet neskatoties uz to, šis projekts bija ļoti aizraujošs

Gatavie adventes vainagi uzkārti malkas šķūnī uz gariem dēļiem, lai nesaspīestos.

Adījumu projekta sākums

Aija Rutka klases telpā ar vietējām sievietēm, kuras atnesušas savus adītos cimdus 1994. gadā. Tas bija adīšanas projekta sākums, kad mēs iepirkām zeķes no vietējiem un pārdevām tās tālāk privātpersonām Dānijā.

Cimdi izkārti apskatei mūsu stendā Kristiānijā

Larisa ada zeķes.

Pirms trīs gadiem mums laimējās iegūt savu stendu Kristiānijā (Christiania - pašpasludināta Kopenhāgenas brīvpilsēta), kur atbalsta grupas locekļi palīdz pārdot zeķes un cimdus 3 nedēļu garumā, kas ir daļa no Kristiānijas Ziemassvētku tirdziņa. Iegūtā peļņa tiek izlietota tautskolas kursiem un tajā pašā laikā sievietes, kas šos cimdus un zeķes adījušas arī nopelna savu tiesu, jo viņu adījumi tiek iepirkti par labu cenu vēl pirms kaut kas tiek pārdots.

Ūdens

Ūdens ir svarīga lieta!

Skolai bija sava aka,
kas deva labu un svaigu
ūdeni.

Virtuve bija pirmā telpa, kas
tika izremontēta. Tomēr ar
to viss nebeidzās, jo lai gan
virtuves sienas tika izbal-
sinātas, nākamajā pavasarī
uz tām jau bija parādījušies
melnie mitruma plankumi,
tāpēc mums tās bija jābalsina
katru gadu.

Tā kā skolā nebija nekāda
virtuves tehnika un visi
virtuves darbi bija jādara ar
rokām, piecas sievas nemaz
nebija tik daudz šim uzdevu-
mam, kad skolā notika kursi
vai mūs apmeklēja kāda
tūristu grupa, kas sastāvēja,
piemēram, no 25 personām.
Tā kā nebija pat izlietnes,
viss tīrais ūdens bija jānes
iekšā no akas un netīrais
ūdens jānes ārā cauri skolas
telpām, lai to izlietu. Šis uz-
devums bija jāpilda tam dar-
biniekam, kas bija strādājis
visīsāko laiku pie mums.

*Nete Tomsena (Nette Thomsen)
– Tautskolas skolotāja daudzu
vasaru garumā, velkot ūdens
spaini augšā no akas.*

Tomēr ar laiku mēs virtuvē
ieguvām tērauda izlietni un
tad netīrais ūdens pats varēja
aiztecēt prom. Lai to ierīko-
tu, virtuves sienā bija jāizurbj
caurums un jāizvelk caurule
blakusesošajā telpā, kas gāja
pāri grīdai līdz nākamajai
sienai, kur atkal tikai izurbts
caurums caurulei, kas sa-
vienoja to ar notekūdeņu
savākšanai domātu cementa
tvertni, kas tika ierakta zemē.
Cementa caurules šim mēr-
ķim tika atrastas apkārteso-
šajās pļavās

Tā telpa, kuras grīdai pāri gāja notekcaurule, tagad ir pārtaisīta par skaistu un modernu virtuvi ar flīzēm uz sienām un trauku mazgājamo mašīnu. Trepes uz pirmo stāvu ir noņemtas un tērauda galdu, kas atrodas virtuves vidū mēs dabūjām no sieviešu kluba "Soroptimisterne" no Vidovres pilsētas (Hvidovre). Pārējie tērauda galdi ir no kādas likvidētas viesnīcas Dienvidjūtlandes reģionā un tos sagādāja Nils Henriksens (Niels Henriksen), kas ir ieguldījis daudz spēka un enerģijas skolas tapšanā. Viņš bija arī tas, kas kopā ar daudziem citiem izremontēja virtuvi un vannasistabas.

Notekcaurule no virtuves - plastmasas caurule, kas bija iegādāta Dānijā un gāja pāri blakusesošajai istabai balstoties uz koka bluķa un veca kastroļa.

Virtuve, kāda tā ir tagad.

Sanitārie apstākļi

Alla un Valdis mūrēšanas kursos mūrējot skolai plīti.

Kursu dalībnieki, kas uzbūvēja plīti bija vietējie iedzīvotāji un kā pateicību par kursiem, tie iegravēja šo atmiņu plāksni.

Ūdens bija arī vajadzīgs, lai mazgātos un tā nu šķūnis, kur pirms tam bija kokapstrādes darbnīca, kļuva par pirmo mazgāšanās vietu, jo telpā bija skurstenis. Tika uzbūvēta jauna malkas plīti, kas bija daļa no mūsu Eiropas Savienības projekta 1997. gadā un ar to pietika, lai varētu sasildīt gan telpu, gan ūdeni, lai nomazgātos.

Veclaicīgā tualete. Uz sienas uzkrāsotais S burts no vārda sieviete, apzīmēja sievietu tualeti un otra puse bija vīriešiem.

Zaļā sile ar mazo sarkano plastmasas toertni ir domāta ūdenim ar ko nomazgāt rokas pēc tualetes apmeklējuma.

Lennarts ierīkojot bioloģisko tualeti.

Pleķi, kas redzmi uz vāka ir krāsas pleķi, nekas cits.

Kanalizācijas aizvades sistēmas rakšanas darbi.

Vairākus gadus mēs vasarās bijām organizējuši kursus vietējiem bērniem un tā kā viņu bija daudz un mazgājās bieži, mēs atklājām, ka sausajos periodos akā nebija

pietiekami daudz ūdens. Jānim, kas skolā ir strādājis daudzus gadus, pietika drosmes, lai nokāptu līdz pašam akas dibenam un izpētītu, kas noticis. Viņš izkāpjot ārā

līdzī sev izvilka 25 spaiņus, kas bija zuduši akā sākot jau no pašiem skolas pirmsākumiem, tomēr tas neatrisināja ūdens trūkuma problēmu.

Ūdenstvertne, kuru aizņēmāmies no pašvaldības.

Rites Tautskola 20 gadu laikā

Šī iemesla dēļ Nils Bendiks izsūtīja vēstules visiem Rites Tautskolas atbalsta grupas locekļiem lūdzot papildus ziedojumu jaunas akas izurbšanai, kas būtu daudz dziļāka.

Katram grupas loceklim, kas bija piedalījies ziedojumā, kā

pateicību aizsūtījām mazliet zemes no jaunās akas urbuma. Tas nozīmēja, ka 2004. gadā tika izurbta aka 100 metru dziļumā, lai sasniegtu ūdeni. Pirms tika sākti urbšanas darbi, tika izstaigāts viss zemes gabals un izmeklēts

ar klūdziņu un tur kur tā griezās vislabāk, sākām arī urbt jauno aku. Tagad mums vienmēr pietiek ūdens, tikai tam ir mazliet okera piejaukums, bet tā tas ir visā apvidū un ūdens kvalitātei tas netraucē.

Urbšanas tornis ir uzstādīts un darbi var sākties. Ūdens tiek pumpēts pa caurulēm lejā uz urbja galu. Tekot atpakaļ, ūdens paņem sev līdzī zemi, un tad ūdeni, kuru lieto urbšanai izmanto atkārtoti. Kad gadījās uzduroties kādam akmenim procesa laikā, tika urbts tik ilgi, kamēr šķērslis tika pārvarēts.

Siltums

*Tā izskatījās skolotāju dzīvoklī. Nils stā-
vot pie krāsns un gruvešiem.*

Skolā bija saglabājušās sā-
kotnējās vecās mūra krāsns
ar kamerām iekšpusē, kas
ilgi saglabāja siltumu. Paras-
ti mēdza iekurināt krāsni no
rītiem un tad siltums turējās
daudzajās kamerās un kanā-
los, kas ir izbūvēti iekšpusē,
visu dienu.

*Mūsu pirmais saimnieks. Mēs
viņu mēdzām saukt "Saimnieks
ar baltajām rokām", jo viņa rokas
neliecināja par smaga, fiziska
darba darīšanu. Attēlā viņš sēž
un kurina krāsni.*

Mūsu Eiropas Savienības
projekta laikā 1997.gadā mēs
organizējām kursus, ar no-
saukumu "Mācies uzbūvēt
plīti", kuros piedalījās tikai
divi dalībnieki. Tie bija Aijas
Rutkas vīrs un skolotājs,
kāds mūrnieks, kas bija vecs
un vārgs un bija jāuztur pie
dzīvības ar šņabja pudeli.

Tā tiek būvēta krāsns:

Ir jānopērk trīs metāla riņķi, kuros tiek iebūvēta krāsns. Tiek lietoti cieti dedzināti ķieģeļi un māls ar ko mūrēt, kuru mēs bijām izrakuši no skolai piederošās zemes. Attēlā redzamais modelis tika darināts kursu laikā skolas ēdamtelpā. Vēlāk tas tika aizvests uz Veltas viesistabu.

Mazā malkas krāsniņa silda un dod labu atmosfēru.

Vēlāk Litorinas Tautskola mums uzdāvināja maziņu, bet skaistu malkas krāsniņu, skolas kantorim un to lietojot mēs ātri vien atklājām, ka šī krāsniņa deva siltumu uzreiz. Tomēr tā prasīja arī vairāk malkas, kas bija arī jāliek biežāk krāsni.

Lisa Nilsena sildoties pie elektriskā sildītāja.

Bet ar krāsniņiem vien nepietiek, jo ir jāpērk arī malka, tā jāsazāgē un jāskaldā, un jāsaliek malkas šķūnī, lai izžūtu līdz nākamajam gadam.

Vēlāk Nils Bendiks sāka pētīt iespējas ievest lietotas krāsniņas no Dānijas. Tagad mums ir krāsniņas gandrīz katrā telpā - pavisam kopā 15.

Ēka

Skola tika uzbūvēta kā vienstāva ēka. Attēls no 1937. gada.

Bet vēlāk tika uzcelts arī otrais stāvs, kas redzams attēlā no 1994. gada.

Kad mēs pirmo reizi atbraucām un ieraudzījām skolu, vienīgā telpa, kas tika izmantota, bija virtuve.

Tur atradās plīts, kas varēja sasildīt telpu un dzelzs gulta. Visticamāk, ka virtuvi kāds izmantoja, lai tur pārļaiestu naktis. Klases telpā logi bija aizklāti, lai neviens nevarētu ieskatīties iekšā un uz grīdas žāvējās izbērti graudi, un vienā stūrī bija salikti pilni graudu maisi.

Jorgens un Frederiks savāc graudus.

Elektrības instalācijas bija bīstamas un tika salabotas, kā vienas no pirmajām, un pēc tam aizvietotas ar jaunām, kad atradās līdzekļi. Tajā pašā laikā, gan vadi, gan elektrības stabi tika uzlaboti visā Latvijā.

Koļa un Artis liekot jaunu grīdu kantora telpā.

Laika gaitā aizvien vairāk istabu tika izremontētas. Attēlā redzami jaunie vīrieši, kas piedalījās ACC vasaras kursos, mums palīdzēja uznest un izvietot baļķus augšējā stāva grīdai. Ievērojiet, ka attēlā ir iespējams saredzēt apakšā esošo zāli caur grīdas dēļiem.

Ingas Isodas tēvs palīdz ēkā ielikt logus.

Beidzot stabili mobilā telefona sakari. Nils Henriksens priecīgs zvana uz mājām.

Laika gaitā mēs iepazīnām aizvien vairāk vietējo iedzīvotāju un viņi labprāt vēlējas nopelnīt kādu papildus grasi piepalīdzot skolā. Tas arī ne vienmēr bija tik ērti, gaidīt brīvprātīgos no Dānijas.

Attēlā Ints Traķins un Jānis Staltmans liek grīdas dēļus.

Ainis Auzenbergs palīdz ielikt reģipša plāksnes kafejnīcā, kas bija pirmā izremontētā telpa. Kafejnīca tika iekārtota ar lietotām mēbelēm no Dānijas.

Tad, kad Latvijā parādījās iespēja dabūt plastmasas logus un durvis, mēs to izmantojām. Attēlā redzamas jaunās "Veikala durvis".

Kafejnīca ar "Jauno inventāru".

Frode ir atgriezies ar savu draugu Knutu un viņi tīra notekcauruli. Ievērojiet viltīgo triku, ko viņi izdomāja, lai pagarinātu trepes.

Malkas šķūnis tiek nojaukts un jauns tiek uzcelts vietā no tiem pašiem balķiem. Sākotnējais jumts bija pārklāts ar koka lubiņām, bet pēc atjaunošanas darbiem tās tika nomainītas pret jumta seguma loksņēm.

Tiek sāta skolotāju mājas atjaunošana. Sākotnējais plāns bija skolotāju māju nojaukt, jo mums likās, ka māja celta tikai no cementa, bet tad zem apmetuma mēs atradām vecos balķus un nolēmām, ka mājai tomēr jāpaliek. Pēc nostāstiem šī māja,

kas piederēja vienai latviešu ģimenei un sākotnēji atradās 20 kilometrus tālāk, tika nojaukta un no palikušajiem materiāliem uzcelta tāda pati uz skolas zemes Komunistiskā režīma laikā. Mājā ir sadzīvojušas kopā 3 skolo-

tāju ģimenes. Sākumā mēs nezinājām, vai vispār māja ir mūsu, jo kad mēs nopirkām īpašumu, šī ēka nebija iezīmēta zīmējumos, bet tad latviešu ģimene, kurai māja sākumā piederēja teica, ka viņi to nevēlas atpakaļ.

Dārzs un apkārtne

Skolas dārzā auga liels, dekoratīvs koks - baltā apse. Kad mēs pirmo reizi ieradāmies, koks bija nolūzis un gulēja dārzā un gandrīz simboliski tam visapkārt saknītes bija izdzinuši jaunie apses dzinumi.

Visapkārt skolai aug daudz vecu, skaistu liepu. Liepa ir sieviešu koks, tāpat kā ozols ir vīriešu koks.

Dārzā ir iestādītas daudzas ābeles un starp ābelēm ir izveidota taciņa ar narcisēm, kas skaisti zied pavasaros.

Pavasara sakopšanas un dedzināšanas darbi 1997. gadā.

Mēs esam apstādījuši mazu laukumiņu ar pūpolvītoliem, kurus izmantojam klūdziņām pišanasursos.

Henriks Mollerups (Henrik Mollerup) no Dānijas ir dārznieks un viņš bija mūsu padomdevējs koku ciršanā un atzarošanā.

Henriks, paralēli daudzām citiem darbiem, ir arī iestādījis divus mazus dižskabārzus, kas parasti neaug Latvijā un viens no tiem ir jau izaudzis diezgan liels.

Dažkārt zāle izaug pārāk gara un tad tā ir jānoņauj. Attēlā redzamais Aloizs mums ar to palīdz.

Senāk, lai nomazgātos, tika izmantotas pirtis un tām blakus parasti bija mazs ezeriņš. Pirti nebija iespējams saglabāt, jo tā bija pārāk sliktā stāvoklī, bet ezeriņu mēs lietojam vēl tagad un attēlā redzams, kā tas tiek attīrīts un kā kaimiņš, kuram pieder

ekska-
vators, to rok
lielāku un
dziļāku.

Mūsu vistuvākais kaimiņš - pamests kultūras nams.

Ziemā laiks tiek izmantots, lai apcirptu žogu, kokus un krūmus. Attēlā Ints un Jānis ietur mazu pauzīti, lai notrītu cirvi.

Latvijas daba ir krāšņa un valdzinoša

Ābeles uz tumšas debess fona.

Ziema arī var būt skaista.

Nevaram aizmirst stārķi, kas arī dzīvo uz skolas zemes...

...tāpat kā dzērves, kas dejo apkārt esošajās pļavās.

Druvas un Nereta

Druvas atrodas trīs kilometrus no tautskolas Rites pagastā, kurā 1997. gadā dzīvoja 800 iedzīvotāji. Tur bija skola, bērnudārzs, divi veikali un robežpolicijas iecirknis. Jēkabpils ir tuvākā lielā pilsēta, kas atrodas 60 kilometru attālumā un ir desmitā lielākā pilsēta Latvijā pēc iedzīvotāju skaita. Latvija ir divreiz lielāka par Dāniju, bet tajā ir divreiz mazāk iedzīvotāju nekā Dānijā.

Māja, kurā dzīvoja Lisa. Pretī pa diagonāli atradās veikals.

Pagasta padomes priekšsēdētājs Pēteris Subatovičs un viņa sieva Mārīte palīdz uzstādīt siltā ūdens boileri Lisas vannasistabā Druvās.

Ievērojiet divas lielās malkas pagales, kas ieliktas krāsnī izžāvēties.

"Man nekad nebija bail dzīvot Druvās, bija sajūta, ka par mani gādā un pieskata!" atceras Lisa.

"Esmu ievērojusi, ka latviešu sievietes ir gudras, ar neuzvaramu dzīves sparū un ar tik lielu sievišķo spēku, kādu es citur neesmu redzējusi."

"Es sāku sarunāties ar vietējām sievietēm, kad sāku mācīties latviešu valodu."

"Sieviešu kluba "Soroptimisterne" dalībnieces Vidovrē, Dānijā mani iedrošināja izveidot sieviešu klubu arī vietējā apkaimē Latvijā. Tas man arī izdevās un attēlā esam redzamas mūsu pirmajā tikšanās reizē pie Benta un Rigmoras Gammelgordiem, laulātā dāņu pāra, kuri dzīvoja netālu. Klubs tika nosaukts "Kamenes"."

Vairākus gadus vēlāk, kluba tikšanās notika pagasta mājā Druvās, bet no 2014. gada mēs atkal tiekamies tautskolā.

Laika gaitā mums izveidojās ciešs kontakts ar otru tuvējo ciemu Neretu, kas atrodas 10 kilometrus no skolas.

It sevišķi, kad Nata un Lidija no Neretas skolas kļuva par mūsu bērnu kursu vadītājām. Tā arī tika piesaistīti daudzi bērni no Neretas.

Kad vēlāk mums laimējās ar projektu "Seniori skolā", ko mēs realizējam gan Latvijā, gan Dānijā, kontakts ar Neretas skolu kļuva vēl ciešāks.

Latviešu un dāņu seniori apciemoja viens otru un mēs sarakstījām projekta rokasgrāmatu sadarbībā ar Zviedriju. To var atrast:

<http://www.ritetautskola.org/files/hsis-dan-web.pdf>.

Kluba dalībnieces svin Līgas dzimšanas dienu Rītes tautskolas telpās.

Baloni tiek uzlaisti gaisā svinībās Neretas skolā par godu grāmatas "Seniori skolā" izdošanai 2013. gadā.

Transports

Agrs pavasara rīts 1997. gadā pie ceļu krustojuma netālu no Saukas Lauksaimniecības skolas. Nila mašīna "Lada" ir iestrēgusi dubļos. Tagad ceļi ir palikuši daudz labāki, Eiropas Savienības ietekme ir redzama arī šeit.

Šis attēls ir no tā laika, kad mūsu kursi notika Saukas Lauksaimniecības skolā. Tā ir skolas smagā mašīna, kas arī kalpoja kā taksometrs. Transports vienmēr bija liela problēma pirmajos gados 95/96 un apkaimē bija ļoti maz privāto automašīnu. Toreiz mums bija jābrauc

ekskursijā. Daļa skolnieku jau bija iekāpuši mašīnā. Aijai Rutkai un Nilam bija noteikti jānofotografējas kopā ar braukšanas skolotāju pirms iekāpšanas. Pievērsiet uzmanību, cik augstu atradās kāpslis. Fonā pa kreisi ir redzams kādas brūnas koka mājas stūris. Šo

ēku, kas atradās tuvu Saukas Lauksaimniecības skolai, kā pirmo mums piedāvāja tautskolas ierīkošanai. Bet blakus tai ir redzami neizolēti siltuma vadi.

Sievietes mēroja lielus attālumus, kad skolā notika kursi. Attēlā redzamās trīs sievietes bija ieradušās no Apserdes, kas atradās 10 kilometru

attālumā uz austrumiem un viena no viņām bija pati vēl gājusi labu gabalu ar kājām, lai satiktos ar vēl divām un tad ceļu mērotu kopā. Ievē-

rojiet koferi, kas atrodas ratos blakus vienai no viņām. Šajā koferī viņas paņēma sev līdzī lietotās drēbes, kuras mēs bijām sagādājuši.

Transports starp Dāniju un Latviju pirmajos gados veda cauri Polijai. Un tās nebija tikai lietas, kas bija vajadzīgas tautskolai, kas tika pārvadātas. Tās bija, piemēram, slaukšanas iekārtas no kādas likvidētas saimniecības Nakskovā (Nakskov), Dānijā, kas tika vestas uz prāmja no Gedseras (Gedser) uz Rostoku (Rostock) un tad pa sauszemes ceļiem cauri Vācijai, Polijai un Lietuvai uz kādu mājlopu audzētavu pie

Neretas – viss attālums kopā kādi 1500 kilometri. Toreiz brauciena laikā, tikko kā bijām iebraukuši Polijā, salūza mašīna. Nils atceras: "Tā bija Svētdiena. Man bija līdzī kāds jauns latvietis. Caur Dānijas apdrošināšanas firmu Falck, mēs atradām kādu poļu auto firmu, kas pēc vairāku stundu gaidīšanas, uzvilka mūsu mašīnu uz treilera un aizveda uz tuvējo darbnīcu. Mūs abus izmitināja viesnīcā. Kad pienāca

pirmdienā, mēs devāmies pie automehāniķa, kas bija atradis problēmu un gaidīja sūtījumu ar kādu rezerves daļu, kas varbūt pienāktu otrdienā. Par laimi, tas notika tuvu Šķecinas (Szczecin) pilsētai, kuru mēs kārtīgi apskatījām izmantojot brīvo laiku, kura mums bija pār pārēm! Otrdienā pienāca trūkstošā rezerves daļa, tā tika ielikta un mēs varējām braukt tālāk. Firma Falck sedza mūsu hotela izdevumus par abām dienām. Paldies, viņiem par to. Kā jūs redzat attēlā, mēs nonācām galamērķī. Kādu citu reizi man bija līdzī invalīdu trīsritenis uz mašīnas jumta, bet toreiz gan mēs nešķērsojam Poliju, bet gan braucām cauri Zviedrijai."

Skolas pirkšana

Pēteris Subatovičs - Rites pagasta padomes priekšsēdētājs savā kabinetā diskutē ar Aiju Rutku un Nilu 1997. gadā par iespējām pārņemt skolu. Ilgu laiku mēs domājām, ka mūsu kabatā jau bija papīrs, kas to apliecināja. Bet, kad amatā stājās jaunā pagasta padomes priekšsēdētāja, mums tika paziņots, ka dokuments nav derīgs, jo uz tā ir tikai viens paraksts no pašvaldības, proti, Pētera Subatoviča. Tā kā likumi visu laiku mainījās, mēs arī nezinājām vai šajā dokumentā tiešām bija jābūt vairākiem

parakstiem, vai toreiz, kad tas tika sagatavots pietika tikai ar vienu. Un beigās šis dokuments vispār bija pazu-

dis no pašvaldības arhīviem. Tajos laikos daudz kas bija iespējams un tāpat arī neiespējamas.

Pēc Pētera Subatoviča amatā stājās Biruta Valaine un ar viņu mēs arī vedām sarunas par skolas pirkšanu. Daudzi no Dāņu atbalsta grupas bija ieguldījuši neskaitāmas stundas darba skolas ēkas atjaunošanā un sagādājuši vajadzīgo inventāru, kas bija atvests uz Riti un arī daudzas lietas bija iepirktas no jauna, tāpēc nevarēja būt ne runas par skolas īrēšanu vai "aizņemšanos". Vai nu mums bija jāatvadās, vai jāiegūst kontrakts par lietošanu uz ilgu laiku, vai arī skola jānopērk. Rezultāta tika pieņemts lēmums par labu skolas pirkšanai, kas ir vairāk aprakstīta Birutas Valaines atmiņās grāmatas beigās.

Pirkšanas cena kopā ar citām darījuma izmaksām sastādīja 60.000 dāņu kronas. Un tad klāt vēl nāca nākamais izaicinājums, jo tajos laikos 2001. gadā likums neatļāva dibināt neatkarīgu organizāciju, kam piederētu savs īpašums. Tad mēs nolēmām, ka skolas pircējs būs Nils, bet naudu mēs sametām visi: Henriks Mollerups, Lisa Nilsena un Nils Henriksens un tā mēs kopā savācām vajadzīgās 60.000 kronas.

Attēlā redzams kā pagasta padomes priekšsēdētāja Biruta Valaine pasniedz Nilam dokumentu, kas apliecina īpašuma ierakstīšanu zemes grāmatā, klātesot mūsu tulkam Sandrai Mežaraupei. Tagad, kad mūsu īpašumā bija skolas ēka, mēs arī uzdrošinājāmies ieguldīt līdzekļus apjomīgākos atjaunošanas darbos un kā pirmais tika īstenots akas padziļināšana, kas ir sīkāk aprakstīts nodaļā "Ūdens".

Rites tautskolas struktūra

1994. gadā notikušajā dibināšanas kopsapulcē "Bincānos" statūti tika izstrādāti par piemēru ņemot standarta statūtus no Dānijas tautskolām. Tik tālu viss bija labi. Bet, kad tie bija jāapstiprina Latvijas varas iestādēs, tad sākās problēmas, tāpēc mums vienmēr bija arī "Ēnu statūti" – vieni ikdienas lietošanai, otri varas iestādēm.

Tautskolas nosaukums sākumā bija Rites Tautas Augstskola. Ar šo nosaukumu skolas valde sastāvēja no četriem Latvijas pagastu padomju priekšsēdētājiem kopā ar Jēkabpils mēru un četriem pārstāvjiem no Dānijas un Zviedrijas.

Katrs valdes loceklis iemaksāja zināmu "summu" kā pamatkapitālu, kas bija gandrīz kā akciju sabiedrība ar mazliet vairāk kā 50% latviešu pusei. Iemaksātie līdzekļi nebija nauda, bet gan materiāli un labā griba – no dāņu puses zināšanas par tautskolas vadīšanu tika kapitalizētas un Rites pašvaldība deva ēku, bet citi pagasti materiālus un darba spēku, savukārt novads piedalījās ar tautskolas projekta zīmējumiem.

Vienā brīdī radās kopīga vēlēšanās, lai pašvaldības atkāptos un mēs brīvi varētu ievēlēt skolas valdi.

Tā Rites Tautas Augstskola tika likvidēta, pagasti atteicās no savas "iemaksas" un tika dibināta Rites tautskola, jo mēs nevarējām dibināt jaunu organizāciju ar tādu pašu vārdu.

Tomēr mums bija jāturpina sadarboties ar mūsu partneriem, un jaunā organizācija sastāvēja no trim grupām: Dāņu atbalsta grupas, latviešu atbalsta grupas un ACC – no Dānijas iedvesmu smēlusies tautskolu organizācija, kas plaši darbojās visā Eiropā un kas rīkoja krietnu daļu kursu Rites Tautskolā un kurā bija daudzas aktīvas personas, kas sadarbojās ar tautskolu.

Vēlāk ACC vēlējās atkāpties un tad palika pāri iepriekšminētās divas atbalsta grupas, kas nodarbojās ar tautskolas vadīšanu un atbalstīšanu.

Statūti ir tikuši mainīti dažas reizes, lai piemērotos Latvijas likumdošanai, bet prakse mēs šīs izmaiņas spējam realizēt tā, lai tās darbotos skolas labā.

Dāņu atbalsta grupai ir divas dažādas gada sapulces Dānijā un daži tās locekļi periodiski piedalās arī Rites tautskolas kopsapulcē Latvijā.

2014. gadā Dāņu atbalsta grupā bija 85 ar finansiālu ieguldījumu dodoši locekļi un latviešu atbalsta grupā 33.

Locekļu iemaksas ir (dāņiem – 175 kronas un latviešiem - 5 eiro) pamatkapitāls skolas darbībai. Šis kapitāls tiek papildināts ar projektu atbalsta līdzekļiem, ziedojumiem, brīvprātīgo darbu un peļņu no Dānijā pārdotajiem vietējo latviešu sievietu adījumiem, kuri no tām iepirkti par viņu noteiktu cenu, lai palīdzētu uzlabot viņu finansiālo stāvokli.

Tautskolas darbība un ēka ir divas atsevišķas lietas. Ēka pieder Nilam, kas apmaksā ēkas apsaimniekošanas izmaksas, bet Rites Tautskola irē no viņa telpas skolas ēkā ilgstoša kontrakta ietvaros par 0,00 kronām. Tomēr skola pati maksā par telefonu, internetu, elektrību un ūdeni.

Ēkas uzlabošanas darbus gadu gaitā ir atbalstījuši vairāki atbalsta grupas locekļi.

Kopsapulces un valdes

Mūsu sadarbība ar Litorijas Tautas Augstskolu Karlskronā Zviedrijā bija par iemeslu ļoti siltai draudzībai ar Elsmari Furuvallu daudzu gadu garumā. Attēlā redzama Latvijas tautskolas valde ciemojoties Karlskronā. Elsmarija ir pirmā no kreisās puses. Aiz viņas seko Iļona, Nils, J. Raščevskis, Lisa, Knuts-Ēriks, Aija, Gunta Dombrovska un J. Subatins.

Vairākus gadus vēlāk, kad no valdes bija aizgājuši pašvaldību pārstāvji un tos nomainījušas sievietes no Druvām, tautskolas valde atkal tika uzaicināta uz Karlskronu. Attēlā no kreisās redzama Brigita Lāce, Velta Auzenberga, Irēna Butkus, Ritma Vainovska un Janīna Bičole. Aizmugurē redzama Elsmari un tulks.

Tagad ir pienācis 2015. gada pavasaris un ir nofotografēta viena daļa no valdes: priekšsēdētāja Mirdza Trakina, grāmatvede Ritma Vainovska, Bents Gammelgords, Janīna Bičoles, Lidija Ozoliņa, Brigita Lāce.

Nātālja Grīnvalde, Lisa Nil-sena un Ose Lundbīe, kuras arī ir valdē, bet šajā fotogrāfijā nav redzamas.

Kopsapulces ir gada lielākie svētki. Turpmākajos attēlos esam izvēlējušies fotogrāfijas no šiem svētkiem, kas parāda, kā gadu gaitā apstākļi ir mainījušies.

1997. gadā notika pirmā kopsapulce tautskolā.

2000. gadā Ilga Goģe kļuva par tautskolas vadītāju nomainot Aiju Rutku. Sandra Mežraupe bija tulks. Anne Mette un Austrā bija priekšsēdētājas un balsu skaitītājas kopsapulces laikā.

Pēc kopsapulces notika svinības ar ēšanu un dejām.

Parasti kopsapulces laikā tiek rīkota rokdarbu izstāde, kuru sapulces dalībnieki varēja apskatīt. Tā ir latviešu tradīcija, ka lielu svinību un notikumu laikā, notiek izstādes, kurās cilvēki parāda savu veikumu.

Izstāde 1999. gadā.

Izstāde 2014. gadā.

Skolas 10 gadu jubileja, kuru apmeklēja daudzi dāņi un latvieši kopsapulces laikā.

2007. gadā beidzot lielā zāle bija pabeigta, un nākamās kopsapulces notika šeit.

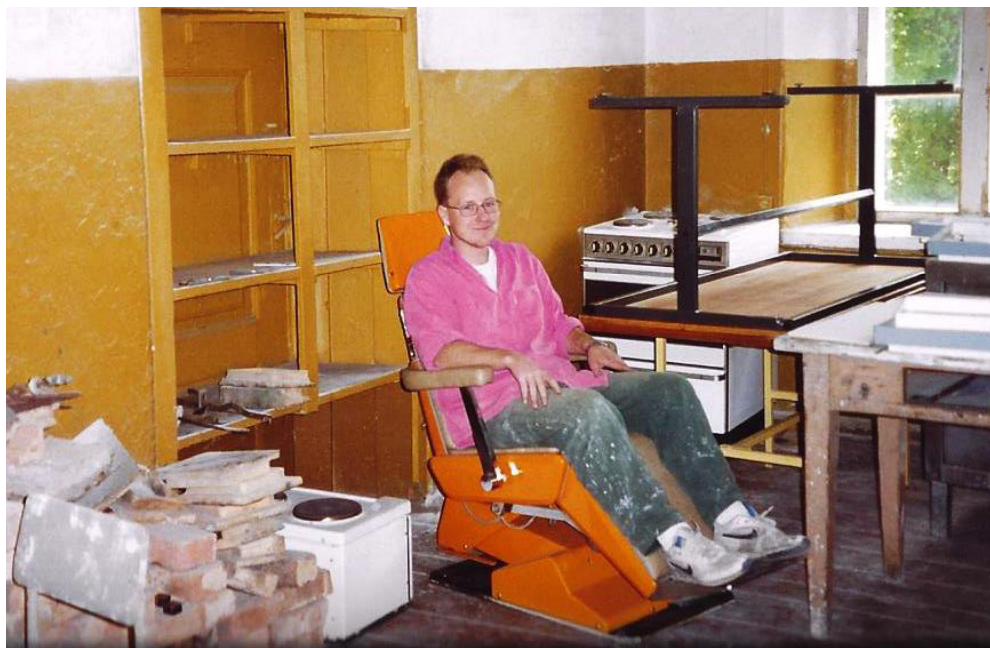

Austra Lāce ir pārgērbusies par zaķi un izklaidē sapulces viesus.

Kopīga maltītes ieturēšana pēc kopsapulces 2014. gadā.

Humānā palīdzība

Džons Petersens (John Petersen), skolotājs no tautskolas "Baltijas Jūra" ir nofotografēts sēžam zobārsta krēslā 1997. gadā. Šis krēsls bija atsūtīts kopā ar daudzām citām lietām no iepriekšminētā sieviešu kluba "Soroptimisterne" Vidovres pilsētā Dānijā. Krēsls bija arī iemesls daudzām spekulācijām, kam tas pienāktos un vai būtu iespējams salabot savus un savu ģimenes locekļu zobus pie kāda zobārsta apmaiņā pret šo krēslu.

Aiz Džona muguras ir redzama gāzes plīts, kuru vadītāja teica, ka nedrīkst lietot, jo tā patērē pārāk daudz elektrības, tāpēc mēs lietojām mazo plītiņu, kas redzama kreisajā pusē aiz ķieģeļiem. Sakumā bija grūti kaut ko mainīt un viss bija jādara tā, kā bija pierasts.

Aija Rutka bija nodibinājusi kontaktus ar klubu "Soroptimisterne" Vidovrē un pastāstījusi par tautskolas projektu vēl pirms mēs parādījāmies un kluba dalībnieces jau

pirms tam bija nosūtījušas kravu Aijai Rutkai ar lietām, kas varētu būt noderīgas tautskolas vajadzībām, kā, piemēram, virtuves skapjus, tērauda darba galdus, krāsnis, mikserus utt., bet diemžēl daudzas no šīm lietām bija pazuda bez pēdām. Arī mēs nodibinājām kontaktu ar "Soroptimisterne" un kluba dalībniecēm nebija

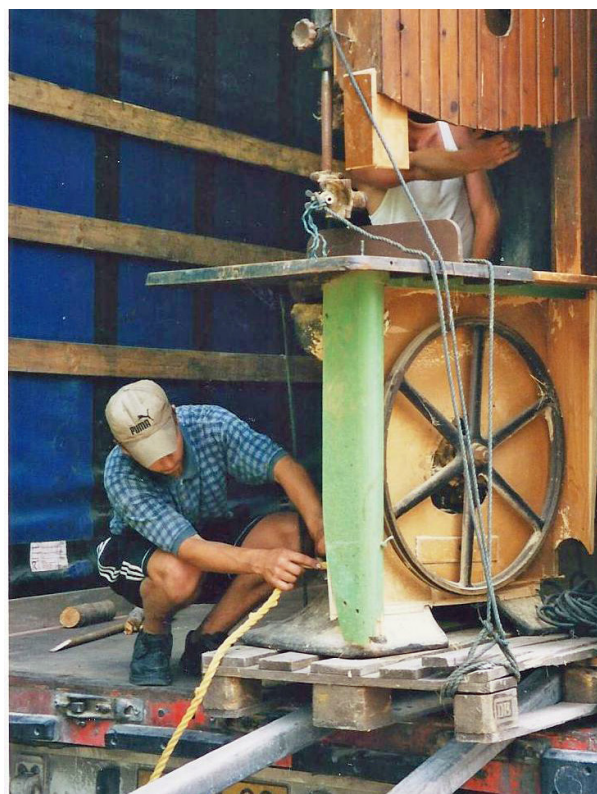
nekas pretī turpināt sniegt palīdzību, ko viņas dara vēl joprojām. Par piemēru var minēt, ka katru gadu mēs esam uzaicināti apmeklēt krāmu tirgu kādā Vidovres pansionātā, kurā tiek pārdotas lietas, kas palikušas pāri pēc pansionāta iemītnieku aiziešanas un drīkstam ņemt visu kas mums vajadzīgs, kad tirgus ir beidzies no pāri palikušajām lietām.

Pie Annas Fraxinus, kas sākumā strādāja Latvijas Vēstniecībā Dānijā un palīdzēja mums ar pasēm un citu papīru noformēšanu, mēs varējām uzglabāt iegūtās lietas un sakrāmēt tās kravas mašīnās, kad to bija pietiekami daudz, lai aizvestu uz Jēkabpils novadu. Šajā procesā liela nozīme bija Andreasa Āblinga palīdzībai sagādāt transportu, kas bija lietotas lauksaimniecības mašīnas no Dienvidjītlandes, lai varētu uz Latviju aizvest lietotas durvis un citus būvniecības materiālus. Par piemēru var minēt skolas ēdamgaldus un krēslus, kas pirms tam piederēja Vallekildes tautskolai.

Anne Fraxinus, Henriks Mollerups, Anna Nilsena un Nils Bendiks pako konteineru.

Torvalds jau pašā tautskolas sākumā periodā sarunāja ar firmu Grundfoss, ka tā uzdāvinās skolai ūdens pumpi.

Zāģis no Dānijas.

Adīšanas kluba dalībnieki Dānijas pilsētā Vidovre, bija noadījuši džemperīšus kādas latviešu māmiņas trīnīšiem.

Maiss ar bērnu drēbītēm no kādas saņemtas palīdzības kravas tiek vests uz mājām.

Rites iedzīvotāji katru gadu varēja saņemt drēbes savai lietošanai. Drēbes bija atsūtītas no kāda pensionāta Vidovrē.

Tagad, kad pagājuši jau 20 gadi kopš mēs uzsākām savu darbību, veikalos ir iespējams nopirkt visu, kas vajadzīgs, it īpaši lielākajās pilsētās, tāpat arī eksistē daudzi lietoto preču veikali. Bet laukos vēl joprojām ir interese, gan ne tik ļoti par apģērbu, bet gan par lietotiem riteņiem vai divāniem, ko varētu nopirkt par lētu naudu. Sagādāt nepieciešamās mantas Latvijai ir izvērties par lielu projektu gadu gaitā. Sākumā mēs devāmies uz Latviju ar lidmašīnu, bet ja mums vajadzēja kaut ko lielāku paņemt līdzi, bija labāk braukt ar mašīnu. Tā nu šajā laikā esam veikuši neskaitāmus braucienus cauri Dienvidjūtlandei, Vācijai, Polijai un Lietuvai, lai nonāktu mūsu galamērķī Ritē, Latvijā. Vēlāk Nils iegādājās autofurgonu un tas atviegloja pārvadāšanas procesu. Bet, kad 28 stundu ilgie pārbraucieni sāka atstāt savas pēdas vese-

Daudzi apkārtnes iedzīvotāji ir bijuši ļoti priecīgi par humānās palīdzības sūtījumiem, kurus viņi saņēma sākumā, kad valstī bija liels trūkums. Apakšējā attēlā redzama kāda sociālā māja Aknīstē, kas bija kaimiņu pilsēta, kuras klienti bija ļoti priecīgi par sūtījumu no Dānijas.

lībā, mēs atradām vieglāku maršrutu no Karlshamas Zviedrijā, ar prāmi uz Klaipeņu Lietuvā, no kurienes cauri Lietuvai, mēs devāmies uz Latviju. Bez tam bija ļoti aizraujoši atrasties tā laika prāmjos deviņdesmito gadu sākumā. Mēs ieturējām maltītes pie viena galda, kur tika pasniegts viens un tas pats ēdiens visiem, stāstījām

viens otram par piedzīvojumiem, kurus bijām piedzīvojuši Latvijā un apmainījāmies kontaktiem. Tur valdīja ļoti īpaša atmosfēra, kuru raksturoja cilvēku savīļņojums un cerības. Tagad šis laiks ir jau sen pagājis un tie kuģi, kuri tagad kursē ir moderni ar daudz vairāk restorāniem, bāriem un bērnu spēļu istabām.

Biruta Valaine - Rites pagasta padomes priekšsēdētāja no 1997. gada - 2009. gadam 1.jūlijam.

Šai pārmaiņu un nenoteiktības laikā, kad visas problēmas tika novirzītas uz pašvaldības pleciem, bet netika nodrošinātas ar resursiem, strādāt bija grūti. Lai izdzīvotu, bija jāprot rakstīt projektus, zināt likumus, kas skar pašvaldības darbu, bet tādu bija daudz. Šajā laikā tāds paraugs bija Rites pamatskolas ēkas atjaunošana ar nolūku izveidot Tautskolu. Skola tolaik tika pārcelta uz Rites centru jaunuzceltās bērnudārza telpās un piemērota pamatskolas vajadzībām. Par vecās skolas ēkas atjaunošanu bija uzņēmies rūpes Dānijas pārstāvji Lis un Niels, arī Rites angļu valodas skolotāja Aija Rutka sadarbībā ar Jēkabpils rajona iestādēm, liekot zinošas domas kopā, veidojot projektus, iesaistot un ieinteresējot vietējos iedzīvotājus, organizējot lielu materiālo pabalstu no Dānijas, soli pa solim īstenoja nosprausto mērķi. Dāņu puse sniedza lielu materiālo atbalstu ne tikai skolas remontam, bet arī tiem, kas piedalījās ikdienas darbā. Nāca humānās palīdzības kravas ne tikai Ritei, bet arī atbalstītājiem no citiem pagastiem. Rites pagasta

kultūras iestāde saņēma galdus, jaunā Rites pamatskola - krēslus un daudz ko citu.

Atjaunošanas darbu laikā ēka nekad netika noslogota tikai ar āmura un zāģu skaņām, bet paralēli arī veica radošu darbu. Šie brīnišķīgie cilvēki Lis un Niels, kuri mācēja iedvesmot ne tikai Rites pagasta cilvēkus, bet arī no attālākiem pagastiem cilvēkus te darboties, piemēram Nereta, Aknīste, Aizkraukles rajons u.c. Regulāri vasarās organizēja bērnu nometnes, kuras vadīja diplomēti skolotāji tādām darbam. Telpas tika noformētas diennakts dzīvošanai, aprīkotas ar divstāvu gultām, ar higiēniskām telpām, ar mācību zāli, ar ēdināšanas bloku, sakārtoja ūdens apgādi pēc visām sanitārajām normām. Gaidīts pasākums bija Asambleja, kad piedalījās arī dāņi - atskaite par paveikto, par iecerēto, tika pārvēlēta nākošam darba cēlim. Svētku gaisotnē atpūtāmies kopā ar Dānijas pārstāvjiem, smēlāmies daudz ko jaunu. Man bija iespēja divas nedēļas kopā ar Jēkabpils pašvaldību pārstāvjiem dzīvot Loguma klosterī, piedalīties ekskursijās pa valsti, iepazīt tās kultūras un sabiedrisko dzīvi. Paladies, viņiem par to.

Rites pagasta padome pieņēma lēmumu pārdot dāņiem Niela personā šo ēku, kur ieguldīts nenovērtējams viņa darbs: atjaunota ēka, sakopts skolas dārzs, apkārtnē. Šī vieta Ritē ir kļuvusi par otru kultūras centru. Pie tam regulāri te tiek algoti mūsu cilvēki, kā kurinātāji, apkopēji, pavāri u.c. Tas ir svarīgi, ka ir šīs darba vietas. Tautskola darbojas cauru gadu, ne tikai vasarā. Te brauc pašdarbnieki spēlēt teātri, sniedz koncertus, zāle ir aprīkota ar nepieciešamo atribūtiķu, ar mūzikas instrumentiem pavadījumiem, ar soliem. Atjaunotas aprīkotas ar instrumentiem palīgēkas, kur iespēja darboties ar koku, metālu pēc dalībnieku interesēm. Ziemas, kā arī vasaras periodā ik nedēļu sanāk sievietes, kuras nodarbojas ar dažādiem rokdarbiem. Te katrs var izpausties savā talantā un varēšanā un daudzi arī to izmanto, ne tikai Rites iedzīvotāji.

Novērtējot šo lielo dāņu puses ieguldījumu gan morālo, gan materiālo, Tautskolas ēkai būtu jāpiemēro pirmpirkuma tiesības tās vadītājam Nielam, bet, vadoties no Latvijas likumiem, ka pašvaldības mantu var pārdot tikai izsolē, liekot sludinājumu "Latvijas Vēstnesī". Centos pierunāt, pārliecināt notāru pārdot tam, kas ieguldījis šajā objektā gan savu enerģiju, gan materiālus un kā to var atļaut nopirkt tam, kam iepatiksies šī ēka, sakoptība, apkārt skaisti ezeri. Par tiem jau priecāsies katrs, bet gadiem veidots un izveidots kalpošanas mērķis gan neturpināsies un apkārtnes iedzīvotājiem, kam tas vairs nebūs, būs skumji. Neko darīt, bija jāliek sludinājums un jāgaida arī kāds no Latvijas biznesmeņiem, galvenais, ka likums ir mums likuma dēļ.

Tad nu izspēlējām viltību - uzrakstījām sludinājumu tik maziem burtiņiem, tekstā neminot nevienu reklāmas vārdu. Neviens arī nepieteicās pirkt, tad arī dāņiem attaisnojās viņu pūles un materiālie ieguldījumi.

Patiesi šis stūrītis Rites pagastā

ir sakopts, pilnveidots un aktīvi iesaista iedzīvotājus skaistos, lielos pasākumos. Tur plīvo Latvijas un arī Dānijas karogs, es biju klāt tā uzvilšanas ceremonijā.

Man gribas citēt dzejnieces Silvas Rēfeldes dzeju:

"Tā mana karaļvalsts,

Kur sārta saule uzlec,

*Kur putnu dziesmās jauna diena
aust,*

Kur baltos miglas valos

Atskan dzērvju balsis

Un jumta korē stārķi atgriežas"

Bet personīgi par šiem abiem Lis un Nīlu varu teikt: "Būt par saules staru dzīvē - tas nav viegli, savs un vēl kāds ceļš ir jānoiet. Lai Jums pašiem izturība un Dieva svētība."

Rites pamatskola.

*Skolotājs Jānis Bitermanis ar
skolēnu pulciņu.*

Ausma Livdāne

Ar Rites Tautskolas īpašniekiem - dāņiem Lisu un Nīlu - sastapos pirms pieciem gadiem. Apsveicama viņu darbība mūsu bijušajā pamatskolā. Viņi to izglābuši no izdemolēšanas un daudz pūļu pielikuši sakārtošanā. Ar savu darbību sagādā jaukus brīžus darboties gribošam kolektīvam.

Iespēju robežās apmeklēju rīkotās nodarbības, kurās daudz ko jaunu un interesantu apgūstu. Tautskolā valda ļoti laba aura. Vispār, sākot nodarbības, liekas, ka laiks apstājas un atpūties, ka jau rāda nodarbības beigas.

Katru gadu tiek rīkotas arī interesantas viendieņu ekskursijas pa Latviju.

Lisa un Nīls vienmēr ar jauku smaidu sagaida un pavada visus.

Lai Dievs dod viņiem abiem veselību, spēku un izturību darboties vēl ilgi, ilgi!

Janīna Bičole 75 g.

Tauskolu apmeklēju daudzus gadus. Redzēju, cik daudz darba ielikts atjaunojot skolu un iekārtojot telpas.

Lis un Nīls ir daudz strādājuši, lai noorganizētu valodas kursus jaunajiem zemniekiem, nometnes bērniem un dažādus rokdarbu kursus.

Patika precīzās Rigmoras rokdarbu kursi, tajos guvu jaunas idejas un iemaņas. Dāņu skolotāji veda līdzīgi materiālus rokdarbiem, mācīja gatavot dažādas skaistas lietas. Ejot uz skolu zināju - mūs sagaidīs jautrās skolotājas Birgit un Anna Mette.

Kad vasaras kursi beigušies, pēc izstādes runājam, ko gribētu mācīties nākošajosursos.

Nevar aizmirst tautskolas valdes braucienu uz Zviedrijas Tautskolu pie Els Mari un Dānijas Tautskolu. Iepazinām Tautskolas darbu, gūvām jaunas idejas.

Lis un Nīls bija parūpējušies, lai mēs laiku Dānijā un Zviedrijā pavadītu interesanti. Apmeklējam pensionātu, bijām vairākās ekskursijās, ciemojāmies pie Birgit, Anas un Netes, bija interesanti.

Ne viens vien invalīds, kurš saņēmis dažādus palīgīdzekļus saka paldies Nilam.

Paldies, Dānijas atbalsta grupai: Benam, Henrikam, Rigmorai par atbalstu skolai.

Skola ar katru gadu kļūst mājīgāka. Par to jāpateicas skolas direktoram Nilam, kurš tiešām zina, kas ir jādara.

Agita Augstkalniete

Rites Tautskolā es sāku darboties jau pašā sākumā, piedalījies skolas apārtnes sakopšanā kā bezarbnieks. Tad arī sakās mana draudzība ar Dāņiem Lisu un Nilu. Tautskolā esu piedalījies visās nometnēs. Esmu iemācījusies daudz dažādus rokdarbus, pīšanu, pārlošanu, adīšanu, tamborēšanu un daudz citu rokdarbu. Tautskolas apmeklējumi ir kļuvuši par mūsu regulāro vasaras apmeklējumu. Tautskolā parasti sanāk jautra sievu kompānija, te var arī kontaktēties ar citiem cilvēkiem. Materiāli darbam tika doti par velti. Pēdējā laikā gan nedaudz ir jāpiemaksā, jo sponsoru līdzekļi arī nav bezgalīgi. Bet ļoti jauki, ka mana bijusī pamatskola tomēr ir atjaunota un turpina darbu. Bērnu nometnes arī ir ļoti jaukas, kur bērni brauc no malu malām, lai izbaudītu vasaru.

Brigita Lāce:

*"Mēs nespējam veikt lielas lietas;
Vienīgi mazas lietas -
Ar lielu mīlestību." (Māte Terēze)*

Rites Tautskolā sāku darboties 1997. gadā, kad Lis kundze mums palīdzēja nodibināt sieviešu klubu "Kamenes". Katru gadu Rites Tautskolā notiek dažādi kursi, to skaitā - rokdarbu. Kursos piedalās gan pasniedzēji no Dānijas, gan Latvijas. Rites Tautskolā tiek rīkotas ekskursijas, pieredzes apmaiņas zemniekiem, jauniešiem, bērnu nometnes un citi pasākumi. Sieviešu kluba "Kamenes" dalībnieces sanākam vienu reizi mēnesī.

"Kas zin, ko grib, tas spēj visu, ko grib."

(Rainis)

Brigita, piedaloties skolas tāllēkšanas nodarbībā, savā jaunībā .

Lidija Ozoliņa:

*Tā tas ir bijis, visādi būs!
Par Rites tautskolu*

Ar Rites tautskolu mani iepazīstināja kolēģe Olga Seškovska laikum 2005.vai 2006.gada asamblejā, kad viņas vadībā ar Pilskalnes pamatskolas skolēniem kopīgi gatavojām priekšnesumus asamblejas kultūras daļas kuplināšanai. Toreiz Oļas vadībā iestudējām Z. Ērgles ludziņas „Mūsu sētas bērni” fragmentu. Nākamajā vasarā pēc Oļgas iniciatīvas noorganizējām bērniem vasaras darba un atpūtas nometni „Bērni un koki aug pret sauli”. Gatavojoties nometnei tuvāk iepazīnu tautskolas valdi un biedrības biedrus, jo skolu vajadzēja kopīgi sagatavot nometnei un nometni ne tikai noorganizēt, bet arī novadīt. No šīs nometnes spilgti atmiņā palicis, kā pilsētas bērni mācījās iepazīt lauku darbus, zemi, pakļauties noteiktajam nometnes ritmam. Iepriekš minētā nometne palīdzēja biedrības „Rites tautskola” valdei un biedriem iepazīt mani, es iepazīnu ritiešus. Es sāku apmeklēt vasaras kursus dāmām tautskolā. Mani valde aicināja vadīt animācijas un teātra radošās darbnīcas bērniem un jauniešiem vairākas vasaras pēc kārtas. Tā kā organizējām radošās darbnīcas ar nakšņošanu tautskolā, tad man kā vadītājai atbildību par dalībniekiem nācās uzņemties visu nedēļu un visas diennaktis. Bērni un jaunieši ieradās ne tikai no apkārtējiem pagastiem un novadiem, bet arī no Jēkabpils, Aizkraukles, Rīgas. Katrs ar savu raksturu, temperamentu un ieradumiem. Piecas dienas mums visiem kopā bija jādzīvo, jādarbojas radošajās nodarbībās pie skolotājiem, jāatpūšas, jāpriecājas un arī bēdas jāizbēdā. Atceros, ka vienā no animācijas radošajām darbnīcām (laikum 2008.gada vasarā) pusdienlaika atpūtas stundā ejot pa otrā stāva gaiteni saodu dūmu smaku. Pirmā doma: ugunsgrēks! Taču pret zēnu istabiņas durvīm smaka izteiktāka nekā pie līdzās esošajām meiteņu istabiņas durvīm. Strauji atvēru zēnu istabiņas durvis. Tur logs līdz galam atvērts. Zēni kā patī nevainība – divi mierīgi raugās laukā pa logu, pārējie gultiņās šņākuļo. Istabas vidū uz galda nomests frotē dvielis. Jautāju, kāpēc dvielis uz galda un parāju to nost.

Apakšā šķiltaviņas, tukšs, apdedzis un caurs dezodoranta flakoniņš. Izrādās, zēni veikuši eksperimentu: viens pūš dezodoranta strūklu gaisā, otrs ar šķiltavām to mēģina aizdedzināt, kas arī izdodas. Puiķām pieticis prāta brīdī, kad strūkla aizdegas nomest flakonu uz galda un ātrumā uzvest divieli. Flakons uzsprāga zem divieļa. Laime arī tā, ka dezodorantu zēni jau bija tikpat kā izlietojuši, jo visiem 8 zēniem ie-

priekš gribējās katram pamēģināt uz sava ķermeņa, kā tas smaržo. Tā mēs neuzspridzinājām tautskolu. Ja flakons būtu bijis pilns, kas to zina kā eksperiments būtu beidzies? Vecākiem nesūdzējos, izrunājām riskus paši. Taču, kad puiša mamma pieteica šo piromānu un arī mazo brāli uz teātra radošo darbnīcu, viņa solīja: „Skolotāj! Somas pārbaudīšu pati, vai nav ielikuši līdzī kādu bumbu vai vismaz sērkokciņus!” Saprātu, ka zēns vecākiem pats bija izstāstījis par saviem eksperimentiem. Šobrīd šis zēns mācās vidusskolā un ir viens no klases labākajiem skolēniem. Vēl bija viena teātra radošā darbnīca, kurā cīnījāmies ar smēķēšanu. Neapdomīgi radošajā darbnīcā bijām uzņēmuši dalībniekus ar lielu vecuma diapazonu – no 8 gadiem līdz 16 gadu vecumam. Viens no vecākajiem zēniem jau skolā bija rūdīts smēķētājs. Tautskolā noteikums: neviens nesmēķē, nelieto alkoholu. Puika pēc vakariņām nolien aiz saimniecības ēkas uzpīpēt. Viens no mazajiem zēniem to redz un nāk man sūdzēties. Nevaru nereaģēt. Lieku pīpmanim pēc vēlajām vakariņām mazgāt traukus. Zēns ar prieku un ļoti godprātīgi to izdara. Kad pieņemu

darbu, viņš jautā vai drīkstot apēst no vakariņām palikušo maizīti un desu. Arī tēju vēl griboties vienu krūzīti. Atļauju. Puika ēd, es sēžu ar viņu kopā virtuvē. Runājamies par smēķēšanu, nodarbībām radošajās darbnīcās, viņa nākotnes plāniem. Un tad viņš man izsaka pārsteidzošu priekšlikumu: atļaut viņam katru vakaru mazgāt traukus, lai paēstu pirms naktsmiera. Izrādās, mēs – pieaugušie, ne vienmēr aizdomājāmies par augošajiem jauniešiem. Ja mums ēdiena porcijas tautskolā šķita lielas un pietiekamas, tad pusaudžiem vakarā pirms gulēt iešanas vēl gribējās ēst. Traukus mazgāt un apēst atlikušo maizīti šim puisim atļāvu pret norunu, ka radošo darbnīcu laikā viņš tomēr atturēsies no smēķēšanas. Turpmākos vakarus problēmu nebija. Ēdamzāle tika sakopta izcili, trauki nomazgāti ļoti tīri un kārtīgi, virtuve pēc darba sakopta. Nu šis puisis sen ir pieaudzis – sasniedzis jau turpat 25 gadu vecumu, strādā fizisku darbu un neesmu manījusi smēķējam.

29.11. 2014.

Ziedojumi, projekti un pateicības

Liels un silts paldies visiem latviešiem, kuri ir palīdzējuši atjaunot skolas ēku un veikuši visus praktiskos darbus, kas saistīti ar skolu! Bez Jūsu palīdzības mums tas nekad nebūtu izdevies.

Paldies Aijai Rutkai par tautskolas ideju un visiem priekšdarbiem!

Paldies skolas valdei!

Paldies, grāmatvedei Ritai Vainovskai un valdes priekšsēdētājai Mirdzai Trakinai, Intam Trakinam un visai viņu ģimenei! Paldies mūsu pavārei Lāsmai Porietei un Ainim Auzenbergam,

Jānim Staltmanim,

Raimondam Kirilovam, Sveitai un Valdemāram!

Paldies, sieviešu klubam "Kamenes"!

Paldies par labo sadarbību pagasta vecākajai Birutai Valainei

Paldies, Laimai Grebskai un Neretas Jāņa Jaunsudrabiņa vidusskolai par labo sadarbību

Paldies visiem dāņiem, kas ieguldījuši skolā lielu brīvprātīgo darbu!

Paldies visiem skolotājiem, gan dāņu, gan latviešu, kas ir organizējuši un vadījuši mūsu kursus!

Ievērojamākie ziedojumi Rites tautskolai:

Velux Fonds projektam "Seniori māca remontdarbus" : 50.000 kronas 2006. gadā

Brīvdabas padome (Friluftsrådet) bioloģisko tualetu ierīkošanai: 25.000 kronas 2006. gadā

Atbalsta grupas locekļi akas urbšanai: 40.000 kronas 2001. gadā

Tautskolas "Baltijas jūra" studentu asociācija uzdāvinājuši lietotu mikroautobusu 1996. gadā

Lielākie ziedojumi Rites tautskolai:

Sieviešu klubs "Soroptimisterne" no Vidovres dāvinājušas inventāru un virtuves piederumus 1994. gadā

Nils Henriksens ziedojis 6.000 kronas pirmo plastmasas logu iegādei, vēlāk 10.000 kronas

Uzņēmums Grundfoss dāvinājis ūdens pumpjus 1997. un 2001. gadā

Dānijas Finanšu ministrija dāvinājusi 10 lietotus datorus 2001. gadā

Ziemeļu Ministru padome ziedojusi skolas valdes komandējumiem un kursiem 50.000 kronas 1996. gadā

Ziemeļu tautskolu padome 50.000 kronas 1995. gadā

Folmer Wisti Starpkultūru Saprātnes fonds 40.000 kronas 1997. gadā komandējumiem

Folmer Wisti Starpkultūru Saprātnes fonds 20.000 šīs jubilejas grāmatas tapšanai 2014.

Dānijas Kultūras Institūts dāvinājis kopējamo mašīnu 1997. gadā

Projekti:

"Ecos-Ouverture" ar ES atbalstu 1996 - 1997. gadā

SIS "Seniori skolā", pilotprojekts. Zviedrija, Dānija un Latvija 1999. gadā ar Nordplus atbalstu

VSIS senioru apmaiņas programma starp Dāniju un Latviju ar ES atbalstu

HSIS "Rokasgrāmata Seniori skolā" izdošana Zviedrijā, Dānijā un Latvijā ar Nordplus atbalstu

